[illegible]

⁄ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣି କୃତ

ଦ୍ରୌପଦୀ ରତ୍ନାବଳୀ

ଗୋପୀନାଥ ପ୍ରେସ,

ଭଦ୍ରକ ।

ବଗଧାର ଲବ

୰ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣିଙ୍କ ବିରଚିତ

ଚୌପଦୀ ରତ୍ନାବଳୀ

ପ୍ରକାଶକ

ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର ବି, ଏ.

ଗୋପୀନାଥ ପ୍ରେସ୍,

ଭଦ୍ରକ ।

—ଅଣା

ନିବେଦନ ।

ବେଶୀ ଦିନର କଥା ନୁହେଁ—ବ ୧୫ । ୨୦ ବର୍ଷ ମୁହଁରୁ ଭକ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣିଙ୍କ ଲୀଳା—ଗୁଣ୍ଡ, ଭଦ୍ରକ-ବାଲେଶ୍ୱର—ଯାଜପୁର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍କଳର ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ ଗାଇ ହୋଇ ସହସ୍ର ସହସ୍ର ନର ନାରୀଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରୁଥିଲା । ହାସ୍ୟ, କରୁଣ ରସର ମଧୁର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ତାଙ୍କ ରଚନାର ବିଶେଷତ୍ୱ ଓ ସେଥିପାଇଁ ତାହା ଏତେ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇ ପାରିଥିଲା । ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡିଚ ଯେପରି ସରଳ, ସେହିପରି ମଧୁର, ଲଳିତ । ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ୱଭାବ-କବି । ତାଙ୍କ ରଚନା ଦେଖିଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେପରି ବାଧା ନାହିଁ, ବନ୍ଧ ନାହିଁ,—ତରଳ ମନ୍ଦାକିନୀ ଧାରା ତରଳର ଗତିରେ ବହି ଯାଉଛି । ଭକ୍ତ ନିଜେ ଜଣେ ନାଟ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟୀ ଓ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ ଥିଲେ । ସେତେ-ବେଳେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଥିଏଟରର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ନ ଥିଲା—ମାତ୍ର ଗୁଣ ଦେଖିବ ଲୋକ ରହି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ଦେଶୀୟ ନାଟ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଭକ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଲୀଳାହିଁ ନିଜ ପ୍ରକୃତିରେ ଏକଚ୍ଛତ୍ରାଧିପତ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା ।

[illegible] ପୁନର୍ବାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିବା—ଫଳରେ [illegible] ହେଉଛି । ଏହି ସମୟରେ ତାହାରଙ୍କୁ

ନୂଆ ଧରଣର 'ଗୀତାଭିନୟ' । ଓଡ଼ିଆ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ରୁଚି ପୁରୁଣା ମାଲକୁ ଛାଡ଼ି ସେହି ନୂଆରେ ବଳି ପଡ଼ିଲା । ତାହାଙ୍କ ସେହିସବୁ ରଚନା ଛାପାହୋଇ ସମ୍ମାନ ପ୍ରାପ୍ୟ ହେଲା । ଭାବ, ଭାଷା, ରଚନା କୌଶଳ, କବିତ୍ୱ ଯେଉଁ ଦିଗରୁ ଚାହିଁ, ଏହି ନୂଆ ଢ଼ଙ୍ଗର ସୁଅଙ୍ଗ ଯେ କେତେ ନିକୃଷ୍ଟ ତାହା କହି ହେବ ନାହିଁ । ନାଟ୍ୟ-ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଙ୍ଗୀତର ଏକାବେଳକେ ପିତୃ-ଶ୍ରାଦ୍ଧ । ମାତ୍ର ଲୋକେ ଏହାକୁ ଆଦର କଲେ । ଜାତୀୟ ଅଧଃ-ପତନର ଏହା ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷଣ । ତଥାପି କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହା ଗୋଟାଏ ଦମକା ବତାସ, ଏହାର ପ୍ରଭାବ କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ । କାଳର ଅଗ୍ନିତାପରେ ପଡ଼ି ଖାଦ ଯେ ତାହା ପୋଡ଼ି ଛାର ହୋଇଯିବ, ସୁନା ଯେ ସେ ଧକେ ଝଟକି ଉଠିବ । ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣିଙ୍କ ଲେଖା ଖାଣ୍ଟି-ସୁବର୍ଣ୍ଣ—ଅମର, ଅବିନାଶୀ । ଲୋକେ ଦିନେ ପୁଣି ଏ ରତ୍ନକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଖୋଜିବେ, ଲୋଡ଼ିବେ, ଆଦର କରିବେ ।

କବିଙ୍କ ରଚନା ସବୁ ତାଙ୍କ ଘରେ ତାଳପତ୍ରରେ ଲେଖା ହୋଇ ରହିଛି । ନିଆଁ ପାଣିର ବିପଦ ତ ଅଛି; ତା ଉପରେ ଉଇ, ଅସରପା, ମୂଷିଆ, ମଣ୍ଡା ଅଛନ୍ତି । ଖୋଜା ହେବା ବେଳକୁ କେଜାଣି ହୁଏ ଏ ମାନଙ୍କ କବଳରେ ପଡ଼ିଯାଇଥାଏ । ତେବେ ଏ ଜାତି ଅମୂଲ୍ୟ ଜାତୀୟସମ୍ପଦ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଯିବ । ଯଦି

କେହି ମହତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏ ଗୁଡ଼ିକ ସଂଗ୍ରହ କରି ଛପାଇ ଦଅନ୍ତି ତେବେ ବା ରହି ଯାଇ ପାରେ ।

ଭକ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣି କେବଳ ଲୀଳା—ନାଟ୍ୟ ରଚୟିତା ବୋଲି ଖ୍ୟାତ । ତାଙ୍କର ଯେ ଗୀତି ପଦ୍ୟ ସଙ୍ଗୀତ ଅଛି ଏହା ପ୍ରାୟ କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ଭକ୍ତଙ୍କର ପୌତ୍ର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉଦୟନାଥ ପାଣିଙ୍କ ଆନୁକୂଲ୍ୟ ଓ ଅନୁଗ୍ରହରୁ କେତେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୀତିପଦ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ଏଥିରେ ପ୍ରକାଶ କଲି । ଉଦୟନାଥ ବାବୁ ନିଜେ ପୈତୃକ ଗୁଣର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ, ପିତାମହଙ୍କ ରଚିତ ନାଟ୍ୟ ମାନ ଅଭିନୟ ଦ୍ୱାରା ସଜୀବିତ କରି ଅଛନ୍ତି ଓ ପ୍ରଚାର କରୁ ଅଛନ୍ତି । ସେ ସକାଶେ ସେ ଦେଶ ବାସୀଙ୍କ ଧନ୍ୟବାଦାର୍ହପାତ୍ର ।

ଏଥିରେ ଥିବା ଗୀତିପଦ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ସେକାଳ ପ୍ରଚ ପୁସ୍ତକ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସାରେ ଲିଖିତ । ଶୁଣାଯାଏ ଜଗନ୍ନାଥ ଅଳ୍ପ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରି ଥିଲେ ଭି- ସାରଳାଙ୍କ ବରରୁ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର କବିତ୍ୱଶ- ହେଲା । ଗୀତିପଦରତ୍ନାବଳୀରେ ଥିବା ରଚନାମା- ଜଣାୟ ଏ ଭକ୍ତ କି ଅସାଧାରଣ ଶକ୍ତିର ଅ- ଥିଲେ । ଏଭଳି ଶକ୍ତି ଦେବାନୁଗ୍ରହ ଛଡ଼ା ସମ୍ଭବ ନାହିଁ । ଅଳ୍ପ ଶିକ୍ଷିତ ଭକ୍ତ ଯେଉଁ ବର୍ଣ୍ଣନା ଗୁଡ଼ି- ଶବ୍ଦାଳଙ୍କାର ଓ ବାକ୍ୟ ବିନ୍ୟାସର ପରିଚୟ ଦେଇ

।

ଅଛନ୍ତି ତାହା ପ୍ରକୃତରେ ଚମତ୍କାର । ଭକ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ କେତେକ ବଡ କାବ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ଲେଖିଯାଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଜୀବନୀ ଶେଷରେ ସେ ଗ୍ରନ୍ଥକର ତାଲିକା ଦିଆଗଲା । ଯଦି ଭଗବତୀ ବୀଣାପାଣିଙ୍କର ଦୟା ଥାଏ, ତେବେ କ୍ରମେ କ୍ରମେ କବିଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରିବୁଁ ।

ପ୍ରକାଶକ

କବି ୰ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣିଙ୍କ
ଜୀବନୀ ।

ଛତ୍ରପୁରର ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗ, ଜଗନ୍ନାଥ ସଡକର ପଶ୍ଚିମ ଭାଗରେ ଅବସ୍ଥିତ ନଳାଙ୍ଗ ଗ୍ରାମ ଛତ୍ରପୁର ସରକାରି କଚେରିରୁ ପ୍ରାୟ ୨।୩ ମାଇଲ ହେବ। ୧୮୩୬ ମସିହାରେ କବି ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣି ସେହି ଗ୍ରାମରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ। ତାଙ୍କ ପିତା ଭାଗବତ ପ୍ରଧାନ ପାଣି, ମାତା ରଙ୍ଗବତୀ ଦେବୀ। ଏ ଯାଜପୁର-ବାସୀ ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ।

ଜଗନ୍ନାଥ ୭ ବର୍ଷ ବୟଃକ୍ରମ କାଳରୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଚାଟଶାଳୀରେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଓ ୧୨ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ି ମଧ୍ୟ ସୁଦ୍ଧା ଅକ୍ଷର ପରିଚୟଠାରୁ ଅଧିକ ଉପରକୁ ଉଠି ପାରିଲେ ନାହିଁ। ପୌରହିତ୍ୟ ତାଙ୍କର କୁଳ-ବ୍ୟବସାୟ ଥିବାରୁ, ତାଙ୍କ ପିତା ତାଙ୍କୁ ଚାଟଶାଳୀରୁ ଉଠାଇ ନେଇ କର୍ମାଙ୍ଗ ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗାଦି ଶିକ୍ଷା ଦେଲେ, ମାତ୍ର ସେଥିରେ ସୁଦ୍ଧା ସେ ବିଶେଷ ଉନ୍ନତି ଲାଭ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ।

ବିଦ୍ୟାଲାଭରେ ବିଫଳ ମନୋରଥ ହୋଇ ହୋଇ ଓ ନିନ୍ଦା ସହି ସହି ଶେଷରେ ଏକଦିନରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଆତ୍ମଗ୍ଲାନି ଆସିଲା ଓ ବିଦ୍ୟାଲାଭ କରିବା

ସକାଶେ ସେ ପ୍ରାଣପଣ କରିବସିଲେ। ଅନ୍ତରେ ଗ୍ରାମସ୍ଥିତ 'ନର୍କେଶ୍ୱର' ମହାଦେବ ମନ୍ଦିରରେ ପ୍ରବେଶ କରି ପଞ୍ଚାକ୍ଷର ସରସ୍ୱତୀ ମନ୍ତ୍ର ଜପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ। ଅଷ୍ଟୋତ୍ତର-ଶତ ଧାନୀ ଅଙ୍ଗୁଳି ଦ୍ୱାରା ସଂଖ୍ୟା କରି ସେ ଏହି ମନ୍ତ୍ର ଏକଲକ୍ଷ ଜପ କଲେ ଏବଂ ଦ୍ୱାଦଶ ଦିନ ଅନଶନ ବ୍ରତ ଧରି ସେହି ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟରେ ଧାରଣା ପଡ଼ି ରହିଲେ। ଶେଷରେ ଦେବୀଙ୍କର କୃପା ହେଲା। ସ୍ୱପ୍ନରେ ସେ ଦେବୀଙ୍କର ଓ ମହାଦେବଙ୍କର ବର ପାଇ ଉଠି ଆସିଲେ। ସେତେବେଳକୁ ତାଙ୍କର ବୟସ ବାର ବର୍ଷ। ସେହି ଦିନଠାରୁ ସେ ହଠାତ ମନ୍ତ୍ର, ତନ୍ତ୍ର, ଛନ୍ଦ, ଅଳଙ୍କାର, ସଙ୍ଗୀତ ଓ ନାନା ବିଦ୍ୟା ପ୍ରଭୃତି ଏକବିଂଶ ବିଦ୍ୟାରେ ପାରଦର୍ଶୀ ହୋଇ ଉଠିଲେ। ମୁଖରୁ କବିତା ଓ ଗୀତର ସ୍ରୋତ ଅବିରତ ନିର୍ଗତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା।

୨୮ ବର୍ଷ ବୟଃକ୍ରମ କାଳରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଗୋଟିଏ ନାଟ୍ୟଦଳ ସଂଗଠି ସ୍ୱୟଂ ଶିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଲାଗିଲେ ଓ ସ୍ୱ-ରଚିତ ଲୀଳାମାନ ଅଭିନୟ କରାଇଲେ କ୍ରମେ ଅଳ୍ପଦିନ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ଓ ତାଙ୍କ ଦଳର ଖ୍ୟାତି ଚାରି ଆଡ଼େ ବିସ୍ତୃତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା। ସେ ଉତ୍କଳର ଅନେକ ପ୍ରଧାନ ସ୍ଥାନ ଓ ରାଜୁଡ଼ା ମାନଙ୍କୁ ଯାଇ ବହୁ ପ୍ରଶଂସା ଓ ଉପଢୌକନ ଲାଭ କରିଥିଲେ। ନାନା ଦୂର ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରୁ ଗୁଣୀ ମାନେ ଆସି ତାଙ୍କ

ଠାରେ ସଙ୍ଗୀତ ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହିରୂପେ ତାଙ୍କର ଖ୍ୟାତି ବହୁ ଦୂରକୁ ମାଡ଼ିଗଲା ଓ ତାଙ୍କ ରଚନାମାନ ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରଚଳିତ ହେଲା । ଏଥି-ପୂର୍ବେ ଦେଶରେ କେବଳ ରାମଲୀଳା ସୁଆଙ୍ଗ ଓ ଭାରତଲୀଳା ପାଲା ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା । ନାନା ପୌରାଣିକ ଆଖ୍ୟାୟିକା ଅବଲମ୍ବନ କରି ଗୀତ ନାଟ୍ୟ ପ୍ରଚଳନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମେ ହୋଇ ଥିଲା ଏବଂ ତାହା ସଙ୍ଗରେ ହାସ୍ୟୋଦ୍ଦୀପକ ତାମସା ମାନ ଥିବାରୁ ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ମନୋହରଣ କରୁଥିଲା ।

ଏହି ସମୟରେ କବିଙ୍କର ବାମ ହସ୍ତରେ ଏକ ଦୁରାରୋଗ୍ୟ ବ୍ୟାଧି ଦେଖାଦେଲା । ମାତ୍ର ସେ ପ୍ରତିଦିନ ନଟେଶ୍ୱର ମହାଦେବଙ୍କ ମନ୍ଦିର ମାର୍ଜନା କରି, ତହିଁରୁ ମୁକ୍ତି ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସେ ତାଙ୍କର ଶେଷ ଜୀବନ ଯାଏ ଛାଡ଼ି ନ ଥିଲେ ।

କବି ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣି ୧୮୧୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ତା୧୧ ରିଖ ସୋମବାର କୃଷ୍ଣ ତ୍ରୟୋ-ଦଶୀରେ ଦେହ ରକ୍ଷା କରି ସ୍ୱଧାମକୁ ପ୍ରୟାଣ କଲେ ।

କବିଙ୍କ କୃତ ଗ୍ରନ୍ଥାବଳୀର ତାଲିକା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା—

ଗୀତନାଟ୍ୟ—ଧ୍ରୁବଚରିତ, ପ୍ରହ୍ଲାଦ ଚରିତ, ପାରିଜାତ-ହରଣ, ସତ୍ୟଭାମା ବ୍ରତ, ସୀତା ବନବାସ, ଲବକୁଶ

ଯୁଦ୍ଧ, ବଳିବାମନ, ରଣଜିତ ରଜା ଉପାଖ୍ୟାନ, ରୁକ୍ମିଣୀ ହରଣ, ହାରକାତୀ ହରଣ, ଉଷା ହରଣ, ସୁଭଦ୍ରା ହରଣ, ଭୁତକେଳି, ମାନଭଞ୍ଜନ, ବଳଙ୍କା, କପଟପାଶା, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶକ୍ତିଭେଦ, ମହୀରାବଣ ବଧ, ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥନ, ନଳଦମୟନ୍ତୀ, ଦକ୍ଷଯଜ୍ଞ, ଚଣ୍ଡୀଯୁଦ୍ଧ ।

ପ୍ରହସନ ବା ତାମାସ—

ରାଧାକୃଷ୍ଣ କୌତୁକ, ଗୋପାଳ ଗୋପାଳୁଣୀ, ବାବୁ ବାବୁଆଣୀ, ମାଳିଆଣୀ, ଧୋବା-ଧୋବଣୀ, ତେଲି ତେଲୁଣୀ, ବୈଦ୍ୟ ରୋଗୀ, ମୋଗଲ ଗଉଡୁଣୀ, ଭଜକ ରଙ୍କା ।

କାବ୍ୟ—ପ୍ରେମ ତରଙ୍ଗିଣୀ, ବ୍ରଜ ମନୋହର, ପ୍ରମୋଦ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି, ।

ଶ୍ଳୋକ—ଶବାଙ୍କ ପଦ୍ୟାବଳୀ ।

ସଙ୍ଗୀତ—ଦ୍ରୌପଦୀ ରତ୍ନାବଳୀ, ଦ୍ରୌପଦୀ ଭୂଷଣ

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ—ଜଗନ୍ମୋହନ ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଚ ବଟକ ।

ନବଘନ ଚଉତିଶା ।

ଗାୟକ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ।

କୈବର୍ତ୍ତ ଗୀତାବଳୀ ।

ଭାମକାଠୁରିଆ ପାଲା ଦା ଶଶିକାନ୍ତ ବଢ଼ା ।

ସୂଚୀ ।

ବିଷୟ ପୃଷ୍ଠା

ଦ୍ରୌପଦୀ ରତ୍ନାବଳୀ ।

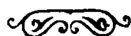
୧ । (ଶିବଙ୍କ ବନ୍ଦନା)

ଜୟ ହର ଗିରିଜା ବରଂ, ଜୟ ଜୟ ଜଗତ ତାରଂ,
ହର ହର ମମ—ଦୁରିତ ଭରଂ ॥ ଘୋଷା ॥
ଶିରେ ଶଶଧରଂ--ଶୀର୍ଷ ପର ଧରଂ,
ବୃଷଭ ବାହନଂ ବିଷଧର ହାରଂ,
ଅଙ୍ଗ ବିଭୂତିର ଭଙ୍ଗ ଧାତୁରଂ,
ଗିରିବର ଗୌରୀ ଗଙ୍ଗ ବିହାରଂ । ୧ ।
ଖଣ୍ଡନ ଫୁଲ କୋଦଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡ ହରଂ,
ମଣ୍ଡନ ତାଣ୍ଡବ ସୁସଙ୍ଗୀତ ସାରଂ,
ଫ୍ମ ଫ୍ମ ଫ୍ମ ଫ୍ମ ଫଣି ମଣି ଫୁ ଫୁକାରଂ
ବମ୍ ବମ୍ ବମ୍ ବମ୍ ଗୁରଣି ସ୍ୱରଂ । ୨ ।
ରଞ୍ଜନ ଜଗନ୍ନାଥ ଶିବ ପଦାରଂ,
ବନ୍ଦତ ମହେଶ ମହିମା ଅପାରଂ,
ସ୍ମରତ ପ୍ରଥମ ମଙ୍ଗଳାଚାରଂ,
ହର ହର ହରନ୍ତି ଦାରୁଣ ହାରଂ । ୩ ।

୨ । (ଗଣେଶ ବନ୍ଦନା)

ପ୍ରଥମ ପୂଜିତ-ଦେବ-ମଙ୍ଗଳ-ଦାୟକହେ । ଘୋଷା ।
ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ପରମାତ୍ମା
ବିଶ୍ୱ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅନ୍ତରାତ୍ମା
ସର୍ବ-ସିଦ୍ଧି-ଦାତା ଗଣ-ନାଥ ବିନାୟକ ହେ । ୧
ଜୟ ଅର୍କ ଜ୍ୟୋତିଃପ୍ରଭା--ଅରୁଣାଙ୍ଗ ମହାଶୋଭା-
ଜୟଦାୟୀ ଗିରିଜା ଅମ୍ବ-ନୟନ ଧ୍ୟାୟକ ହେ । ୨ ।
ନମସ୍ତେ ଶିବ ପ୍ରସନ୍ନ---ବଦନ--ଭବ--ଖଣ୍ଡନ
କଇଳାସ-ବାସୀ-ତୋଷି ଅମର ଜାୟକ ହେ । ୩ ।
ବିଷ୍ଣୁ- ବିଶ୍ୱ- ମୂର୍ତ୍ତିମୟ, ଚତୁର୍ଭୁଜ ଜଗଣ୍ଡୟ-
ସର୍ବାଙ୍ଗ ପୁରୁଷ ପ୍ରଭେ ସିଦ୍ଧି ପ୍ରଦାୟକ ହେ । ୪ ।
ଦୁର୍ଗା ଦୁର୍ଗତି ନାଶିନୀ--ଜଗତ---ଜାତ ଜନନୀ-
କଟାକ୍ଷରେ ଦେବୀ ରକ୍ତ ମୂର୍ତ୍ତେ ଗୁଣୀନ୍ ଗାୟକ ହେ ।୫।
ଗଣି, ଅର୍କ,-ଶିବ, ବିଷ୍ଣୁ, ଦୁର୍ଗା ପଞ୍ଚମ ସହିତ
ଚବାଳେ ଜଗନ୍ନାଥ,ବାରେହୃଅ (ମୋ) ସହାୟକ ହେ ।୬।

୩ ।   (ଚକଙ୍ଗିହ୍ନାବଲେ୍ଲନ)

ରେ ନାଗଶ୍ରୀ ବସ୍ତ୍ର,

ଗରବର ହ୍ଲଦ ଭାପ ହ୍ଲର । ଘୋଷା ।

ପଦ୍ମରଣ କ୍ଳଙ୍କିଣୀର   କ୍ଳଣୀଲଗ ଛୁ ଦେବାର

ସେ ବାରଙ୍କ ଦୋଷ ମୋର ହ୍ଲର । ୧ ।

ବନୂ ରସ ନିଧିବ୍ର   ଧୀବଣ୍ଠ ଧର ଦୃଶର

ଦୃଶଗ ସନ୍ଧାନୁ ଅନୁସର । ୨ ।

ଅନୁସରଣ ଦବାର   ଦବା ଋଂହ୍ମ ଡ଼ଗଡର

ଡ଼ଗଡ ଙ୍କରୁଣ୍ଣ ଦୟାକର । ୩ ।

ା, କରମେ ବରଝିଙ୍କ   ରଚାଙ୍କ ଥଲ୍ଲ ସହ୍ନଜ

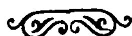
ସହ୍ନଙ୍କ ସହ୍ନବ ମୂର ଶର । ୪ ।

ଭପ ରମଣୀ ରଚନ   ରଜ ଙ୍ଗିହ୍ନଲେ୍ଲକନ

ଲେ୍ଲକନରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଗାଁର । ୫ ।

୪ । (ପ୍ରାନ୍ତ କମଢ)

କାହା ରମଣୀ ମଣି ଅପ୍ରଚ୍ଛକ ହସି ହସି,
ଅହାକ ଶୋଭ୍ର ଦଶେ ତାହାର ବଦନ ଶଶୀ ।
କ ଅଳ-ତାରାପନ୍ତ, ହୀର ଦର୍ପଣ ଗାନ୍ଧୀ,
କୁମୁଦ ବନ୍ଧୁ ଅପେକ୍ଷ ଭକ୍ତ ପଦ୍ମ ଖସି ଖସି । ୧ ।

ବଧୂ ବଦନୀ ଭଳ- ବଧୂ ବନ୍ଧାଣ ସ୍ଥାଳୀ;
ବଙ୍କାଲେ ହୁଲହୁଲ-ପକ୍ଷୀ ଦ୍ୟନ୍ତ ଘୋଷି ଘୋଷି ।୨।

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କୋଟି କୋଟି ଖୋଜନ୍ତି ପରମେଷ୍ଠୀ;
ଗଢିଛୁ ମୁଖ ଗୋଟି କେତେକାଳ ବସି ବସି ।୩।

ପ୍ରସନ୍ନ ସୁଧାମୁଖ- ଦର୍ଶନେ ହରେ ଦୁଃଖ
ଜଳରେ ଲୁଚିଲ୍ଲ ପଦ୍ମ ଲଜେ ସରସୀ ବସି ।୪।

ଜଗନ୍ନାଥ କହଇ ଜଗନ୍ମୋହନୀ ଏହୁ;
ହସିକ ବାସ ଦେଇ ଅତଳକେ ଲୁଷି ଲୁଷି ।୫।

୯ ।   (ଯମକ ଚନ୍ଦ୍ରାନୁରାଗ)

ଶ୍ୟାମ ବନ୍ଧୁଠାରେ (ମୋର) ମାନ ଥିଲା--
ଆଜ ତୁଟିଲା ।
ମାଇ ସ୍ନାନ ଘାଟ, ଯମୁନା ନିକଟ,
ତଟ ବଂଶୀବଟ, ଦେଖିଲି ସେ ନଟ,
ବ୍ରଜ ନନ୍ଦ ଗୃହ, କର ମୋତେ ହଟ,
କେତେ ଭଙ୍ଗିରେ (ସେ) ଅସି ଭେଟିଲା ।୧।
ମୟୂର ମୁକୁଟ, କଟି ପୀତ ପଟ,
ଲଗାଇ ଉଗୃଟ, ଯୋଡ଼ି କର ପୁଟ,
କହିଲେ ନିଗୁଟ, ହେଲି ହତପାଟ,
ଏ ଶବଦେ ମୋ ମନ ଫିଟିଲା । ୨ ।
କଲି ମୁ ଅକଟ, ନ ମାନି ପାଲଟ;
ଶାର୍ଙ୍ଗୀଙ୍କ ଲଳାଟ, ପଟେ ବାନ୍ଧି ଘାଟ,
ବୋଇଲେ ମୁ-ଶଠ, ହୋଇଲି ନଗଟ,
ଅଳକ-ଧର ପଦ କର ଗଣ୍ଠିଲି । ୩ ।
କୁଙ୍କୁମ ଝଳଟ, ଛଡ଼ା ଫୁଲ ପଟ,
ମୋ ପାଦ ପ୍ରକଟ, ଧୂଳି ବୋଲି ହେଠ-
ବଦନେ ଝଳଟ, ଭଞ୍ଜନ ଅଘଟ,
ଘଟଣ ଭବ ଶ୍ରୀଘାଟେ ଲେଟିଲା । ୪ ।

ଯେଉଁ ଗୁଚ୍ଛ ପଦ୍ମ ଭୂଷିଲେ ସେ ହୃଦ,
କେଉଁ ସ୍ନିଗ୍ଧ ଅଣ୍ଡ, ଧବଳ କପଟ,
ଭୃଙ୍ଗି ମାନ ଅଣ୍ଡେ, ଦେଲ ତାଙ୍କୁ କଣ୍ଠ,
ଜଗନ୍ନାଥ ଏ ରସେ ରଚିଲା । ୫ ।

୭ । (ଚକ୍ର ଶୃଙ୍ଖଳା)

ହେ ବରଜ ବର

ବର ବରଣୀ ସୁଧାର କୃପାଧାର ବର ହେ ।
ବରଷ ରଞ୍ଜ କ୍ଷଣର- ଶରଦ୍ଧାତୁଁ ସମାଦର,
ବରଗି ରଙ୍ଗିଣୀ ଦେଖି ଦେଇଛନ୍ତି ଖବର ହେ । ୧ ।
ବରଷି ରସିକାବର ବର ନେତ୍ରୀ ଇନ୍ଦୀବର,
କରଦାନ କର ବାର ବାରିଦ ଶ୍ରାବଣ ହେ । ୨
ବର ଅଙ୍ଗୀ-ଅଙ୍ଗୀକାର- କାରଣ ପିବ ଜୀବନ,
ବରଞ୍ଜନ ଜନ ଭବ ଭବ ଅମ୍ବର ହେ । ୩
ବର ଯୌବନୀର ନୀର, ନୀରଜାକ୍ଷୀ ହରବର,
ବର ଛର ଧବ ମଣି-ମଣି ଇଚ୍ଛା ବର ହେ ।୪ ।
ବରହ୍ନ ଚକ୍ର ଶୃଙ୍ଖଳା- ଛନ୍ଦ ଅନୁ ଭବର
ବର ଭୂଟେ ଭ୍ରଟେ ଜଗନ୍ନାଥ ନବବର ହେ । ୫ ।

୭ । (ଝିଙ୍ଗାବଲେକନ-ଶରୋଧାଭାଷ)

ଦରହାସୀ ବରଜ ବନ୍ଧୁ ସୁନ୍ଦର;
ଦରଶନ ଦେଇ ଯା’ ନ ଯା ଛନ୍ଦର ।ଘୋଷା ।
ଦର କର ନେଲ କଣି ବଂଶୀ ନାଦର,
ଦରପଙ୍କରେ ଦେଇ କଲ ଅନାଦର ।
ଦର ବନ୍ଦଳିତ ମଲ୍-   ଧାରବନ୍ଦ ବଧୂଲ୍,
ଦରଶାଇବୁ କାହା ହୃଦର । ୧ ।
ଦରମାନ ହରହର କି ଅପାଦର,
ଦର ନାହିଁ ଅନ ଅନ ଅନ୍ତୁ ପାଦର ।
ଦରବଣ ସ୍ମୃଦସ୍ମା-   ଦରଚନ୍ଦ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦସ୍ମା;
ଦର ଦର ନାହିଁତ ବହୁତ ଚେଦର । ୨ ।
ଦରମର୍ ଅମର୍ ମଦନ ମଦର,
ଦରବେ ଅନାଥ ଜଗନ୍ନାଥ ଅଦର ।
ଦରଶନେ ଏ ଶରୋଧା-ଭାଷା ପଦର;
ଦୂର୍ଗକେତୁ ଲେକ-ଦର ଝିହାବଲେକ,
ଦର ପେଷଣୀ ଜରେ କି ହୃଦର । ୩ ।

୮ । (ଆଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ଯମକ-ବବୋଧ ଭାଷା)

କରଜ ଦନ୍ତୀ ତୁ ମୋ ପ୍ରାଣ ନିକର,
କର ମେଲୁଣି ଅସି ବସି ଅଙ୍କର ।
କରଜରେ ଅବନୀ ବନିତା-ଯା' କର;
କରଷନା କାବଷ-ନାଗସ୍ତ ସ୍ତ୍ରକର ॥
କରଭୋରୁ କରୁଣା- କର କରମ ଭ୍ରଣା,
କର ନାଠ କର ଅନ୍ତକର । ୧ ।
କରଗତ ପର ତ ମୁଁ କ୍ଷ ପର କର;
କରନ୍ତରେ କଣ୍ଠା ନାରେ କଣ୍ଠାକ୍ଷକର ।
କରବୀ ଫୁଲ ହାର, କରପୁର ନିହାର,
କରମାଳୀ ସେ ବେ ଅଶୋକର । ୨ ।
କରନା ମାନ ଲୁ କର ମାନ କେଳକଣ,
କର ସଦପ୍ସେ ଅସଦପ୍ସେ ବଲ୍କେକର ।
କର ଦୂର ଅଦେଶ- କରେ ଏ ବଶେଷ,
କରଠବ୍ୟ ମୋ ନାହିଁ ବଶୃର କର । ୩ ।
କର ବଂଶୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସେବ କର,
କରସେକରେଅଦ୍ୟପ୍ରାନ୍ତ୍ୟମକର ।
କରକଶ ଅଦେଶ, କର ବବୋଧା ଭ୍ରଷ୍ଟ,
କର ବର୍ଣ୍ଣେ ପଦବ ରତ୍ନ ଅକର । ୪

୯ । (ବରେଧା ଭଷ ବୃଜାସ୍ଥାର୍ଯ୍ୟ)

ମୋ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସ୍ନେହ ଭଲରେ ।

ବଳ ଯାହା ସ୍ନେହ ଅଛା ତା ଅଦେଖ ବହନ୍ତୁଁ ଦେଖ ରଖିଲ ॥ ଘୋଷା ॥ ଦିନେ ସେ ନହସି ଅସି ହସି ଲୁଚେ ନଖ ଷତ ଦେଖୁଥିଲ । ଅଧିର ହୋଇ ମୁଁ ଧୀର ଗତି ଧରି ଅପସରି ସରି ଗଲ । ଅତି ବସଗ୍ରତ ପରଛ ଗୁମାନ ମାନସରୁ ନ ଛାଡିଲ । ନମାର ପ୍ରୀସ୍ତାରେ ମାର ଅଣ୍ଡାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଭାସୁ ଭାଷିଲ । ୨ । ସେବୁ ନାହିଁ ବଷରୁ ଅଶ୍ରୁ ଝାଣ ତାହା ଭଟାକ୍ଷ ଘାରିଲ । ବଳାଧିନି ଭର ଅବଳା ରାତରେ ବଳା ରାଡ ମଞ୍ଜେ ଭଲ । ୩ । ନଯାଉ ଅଙ୍ଗ ଥଜ୍ଡାଇ ଉରଜ ଦଂଶେ ଅଳ୍ପଙ୍ଗନ ଦେଲ । ଭଣେ ଜଗନ୍ନାଥ ନ ଜାଣେ ଏକାନ୍ତ ବରୋଧା ଭାଷା ଭାଷିଲ । ୪ ।

୧୦ । (ତ୍ରିବିଧ ଶ୍ଳେଷ ଭାଷା)

ଗିରିଜା ବର ଦାସ ତୋଷ ମନା ।

ବୃଷାଶନ ମାନଦାୟୀ ମହୀ ଶରଣ ସେନା ।ଘୋଷା ।

ଜଗତ୍ ସୁଧାଂଶୁ ଗୁଣା,   ଶବ୍ଦ ବଳ୍କଳ ଭୂଷଣା ;

ସର୍ବଦା ଶିବ ଶିବ ଶେଷଙ୍କ ଶିରେ ଭାବନା ।୧।

ନୀଳକଣ୍ଠ ପ୍ରଭୁଜନ   ମଦାରଂଶ ରଘୁଯାନ

ଶଳଟେସ୍ତୁ ଦକ୍ଷ କୁମାସ୍ତ୍ର ତ୍ରିକୂଟଧ୍ୱଂସୀ କୋପନା ।୨।

ଶଦୃଷ୍ଟ ମାନ ପ୍ରତିମା   ତ୍ରିପୁର ହରଷ ମନା

ଇନ୍ଦୁର ଅନ ଜାଉ ଜା ଗର୍ବକ ସୁମନା । ୩ ।

ହର ଗଜସ୍ତ ଅଶାରେ,   ତ୍ରିବିଧ ଶ୍ଳେଷ ଭାଷାରେ

ମଙ୍ଗଳା ଚରଣେ ଜଗନ୍ନାଥ ବନ୍ଦନା ।୪।

୧୧ । (ଯୋଡ଼ ଯମକ)

ରଙ୍ଗେ ଅସେ ଏଣୀ ନେତ୍ରୀ
ଏଣିକ ସ୍ୱମା ମଣିକ ॥ ଘୋଷା ॥
କ୍ୱଣି କଙ୍କିଣି କ୍ୱଣି ଦକା ଯେଣିକ,
ବଜାଇ ମନ୍ତ୍ରେ ଧରଣୀକ ।
ଗଜ କାରଣୀ କ, କାମ ବାରଣୀ କ,
ଭାଗ୍ୟରେ ଭେଟିଲ ଏଣିକ,
ଦେଖିଲୁ କ୍ଷଣି କ, ଗୃହ୍ଲ ଇକ୍ଷଣୀ କ,
କାମ ଶନ୍ଦେ ଶର ଝାଣିକ,
ପିୟୂଷ ଗୁଣିକ, ମଧୁର ବାଣୀକ,
ଭଙ୍ଗୀରେ କହେ ପିକାଣୀକ । ୨ ।
କ ରଙ୍ଗେ ବେଣୀକ, ସଜାଡ଼ ଏଣିକ,
କ ଭଙ୍ଗେ ବାନ୍ଧିଛୁ ଝାଣିକ ।
ଝୁଲଇ ମଣିକ, ନାସା ବସଣିକ,
ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଦେଉଛୁ ହାଣିକ । ୩ ।
ସଖିଙ୍କ ପାଣିକ, ଧରଣ ଝାଣିକ,
ଗଡ କରୁଅଛୁ ଏଣିକ ।
ଜଗବନ୍ଧୁ ଭଣି, ଅହେ କମ୍ବୁପାଣି
ଦେଖ ତୁମ ରାଧା ରାଣୀକ ॥ ୪ ॥

୨) ଗୋମୂତ୍ର ଛନ୍ଦ

ବୃ ଷ ଭ ନୂ ଜେ ମା ର ଧା ମ ଦ ନ କା ଡ ରେ ।
ବୃ ଷ୍ଣ ତ ନ ସ ମା ସୁ ଧା ବ ଦ ନ କା ନ୍ତ ରେ ॥

ସ ଙ୍ଗି ଚ୍ଛ ର ଧ ନ୍ବ ଚ ହ୍ନେ ଶ ନ ସୂ ଜ ଝ ର ।
ଅ ଙ୍ଗି ଣୀ ର ଙ୍ଗ ର ଚ ନ୍ଦ୍ରେ ତ୍ତ ନ ର ଜ ପ ର ॥

ଶ୍ୟା ମ ପା ଦ ପ ଦ୍ମେ ମୋ ର ର ହୁ ଚି ତ୍ତ ବୃ ତ୍ତି ।
କ୍ଷା ମ ବା ଦ ଛ ଦ୍ମେ ଶ ର ଦ ହୁ ଚି ତ ଶ୍ରୀ ତି ॥

ଦ୍ୱେ ଷ୍ଟେ ସ୍ୱ ଗ ଏ ଥ ର ଦ୍ୱ ଭ୍ର ମୂ ଜ ଚ୍ଛି ନ୍ନ ରେ ।
ଦ୍ୱୋ ଲେ ଜ ଗ ନା ଥ ଙ୍କ ବ ଗୋ ମୂ ତ୍ର ଛ ନ୍ଦ ରେ ॥

——×✽×——

୧୩। (ଯୋଡ଼ ଯମକ)

ଏଛୁ ଘନକାଳ, କାଳହେଲ ମୋତେ କାଳ କାଳ। ୦। ହୃଣାଳ ରସାଳ ଶାଳ, ଅଟେଶିହୁ ମଞ୍ଜୁଳବାଳ-ଡଉଳଭଲ୍ଲ ଜାଳ, ଯେ ଅଟୁଥ ମେଘ ମାଳ ମାଳ। ୧। ଅନଳ-ପ୍ରବଳ ବଳ, ବହେ ପୂର୍ବାଚଳ ଚଳ, କଳହଂସ କଳ-କଳ, କଳକଣ୍ଠୀ ହୃଦ ହଳ ହଳ। ୨। ଶରହୀ ଅନୁକୂଳ କୂଳ; ଚଉହୀ କଦମ୍ବ ମୂଳ, ଭେକ ରବ ଦୂଳ ଦୂଳ, ଝିଲ୍ଲିକ ବାତୁଳ ତୁଳ ତୁଳ। ୩। କହୁଛ ଅନୀଳ ଝିଳ କବଙ୍କ ସୁଶୀଳ ଶୀଳ, ଜଗନ୍ନାଥ ଛଳ ଛଳ,-କ-ଯେ ଦ୍ଵୟ ଯମକ ଲେଳ ଲେଳ। ୪॥

୧୪। ଅଭୂତ ଉପମା

ରେ ଗ୍ରାମ ନେତ୍ରୀ;
ରେବତୀ-କାନ୍ତ-ବଦନୀ ହେମଗାତ୍ରୀ। ଘୋଷା।
ସୁନାଗପ୍ର-ସୁ-ନାଗସ୍ଥ ଭରଭେ;
ପୟୋଧର ପରାଜଳୀ ମଳୟୁଙ୍କେ। ;

ନେତ୍ର ଅପ୍ଲେଡ଼ନେ ଅଶ୍ରୁଜଳ ଜଳେ
କାମ ଦେବ ଅଗ୍ନି ହ୍ନୋଣୀରେ । ୧ ।
ଶମ୍ଭୁ ଦିଗାମ୍ବର ବସ୍ତ୍ର ପରଧାନ
ବରଷିଁ ବହୁ କୁତ୍ସିତ ବୁଦ୍ଧି ଜ୍ଞାନ,'
କଲ ଗ୍ରାସ କେଶ-ରାହୁ-ତମ-ଚନ୍ଦ୍ରେ
ବାଳ ଭାନୁ ଅଧ ରଜନୀରେ । ୨ ।
କରି ଗଜ ଗତି କଟି ମଧ୍ୟ ସିଂହେ
କେଶରି ବସାଇ ଅଛୁ ଉତ୍ତମାଙ୍ଗେ ।
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ରେଖା ପରେ ସାତ କୁମ୍ଭ ଥୋଇ
ରଖିଛୁ ପିୟୂଷ ପାନୀନରେ । ୩ ।
ମାନ ମାନସରୁ ସରୁମଧ୍ୟା ତେଜି,
ଢେଜ ମୋତି ମୁକ୍ତାକ ବଦନୀ ଉଜ ।
ହସି ହରଷରେ ଭାଷ ଭାଷା ପଦେ
ଯାଉ ମୋ ଦିନ ଦିବାନିରେ । ୪ ।
ସୁଗ୍ରୀବ କଣ୍ଠରେ ତାର ହାର ପରି
ବାନ୍ଧ ବାନ୍ଧବୀ ଦେଇ ବାହୁ ଗିରି
ପୂର୍ଣ୍ଣଭକ୍ତ ଗୀତେ ଜଗନ୍ନାଥ କହେ
ଅଭୟ ରସରେ ଚାହିରେ ॥ ୫ ॥

୧୫ । (ଯୋଡ଼ ଯମକ)

ଏହୁ ଘୋର ଝଡ଼,
ବନ୍ଧୁ ଦେଖି ଭାଦ୍ର ଥିବ ଘଡ଼ ଘଡ଼ । ଘୋଷା ।
ପୟୋଧର ବଢ଼ି ବଢ଼ି, ଦମ୍ଭୋଳିରେ ପଡ଼ି ପଡ଼ି,
ଭାଞ୍ଜୀବନ ଗଡ଼ ଗଡ଼, ଅବନୀରେ ବୁର୍ଦ୍ଧି ଦୃଢ଼ ଦୃଢ଼ ।
ସୁପାଠ ହଟ୍ଟାଠ ଟାଣ, ପାଲଟି ଅଟାଳ ଶାଢ଼ି,
ବସି ମୁନି ମାଙ୍ଗପାଉ, ଲେଖି ଥିବ ନଖେ ଧାଡ଼ଟାଙ୍କି ।୨।
ତରଙ୍ଗିଣୀ ତଡ଼ ନଡ଼- ଜଡ଼ରେ ସବଡ଼ ରଡ଼;
ବର୍ଷାଭୂ ଧାଇଁଣ ଉଡ଼, ଚନ୍ଦ୍ରବାଟେ ଛାପିଥିଲା ଘୁଡ଼ ।୩।
ଶବ୍ଦମାଳା ଲୋଡ଼ ଲୋଡ଼, ଜଗନ୍ନାଥ ଯୋଡ଼ ଯୋଡ଼,
ଯମକ ପୂଜଇ ଯଡ଼, ଗୁଣିଜ୍ଞ ହେ କାବ୍ୟ ପଢ଼ି ପଢ଼ି ।୪।

୧୬। [ରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଉଭୟ ଶ୍ଳେଷ ବର୍ଣ୍ଣନା]

ଅହେ ଶ୍ୟାମ ଘନ ।
କେଶୀ ନାଶ କର ଭୟ ପରହାଣି । ଘୋଷା ।
ଖାସ ରସ କାର୍ଯ୍ୟ ରଦ୍ଦ ସେନାପତି,
ମଦନ ସମରେ ସ୍ୱାଧୀନ କେଳଣ୍ଡ୍ର

ଶ୍ରୀରାଧା ବୃଷଭାନୁଜା କୁଳବର୍ତ୍ତି,
ବରଜ ସାଧନ ଧନ । ୧ ।

ମଦରଧର ଶ୍ରୀବତ୍ସ ବକ୍ଷରୁହେ,
ଗୋଉର ଶ୍ୟାମ-ଭାବ ରଙ୍ଗଲା ଶୋହେ;
ବ୍ରହ୍ମା ବଂଶୀ କରେ ମନ ମୋହନୀରେ
ଭଜ ରାଧି ପଦପଦ୍ମ । ୨ ।

ହେବ ରାଧିକେ ଶ୍ରୀପଦ ସେବ କମେ,
ଭାବନ୍ତୁ ଯା ଦେବ ଗୋସାଁ ସୁଦର୍ଶନେ;
ଅମରୀ ସମାନେ ସତ୍ୟ ବ୍ରଜ ପୁରଣ୍ୟ,
କଶୋରୀ ହରି--ବନ୍ଦନ । ୩ ।

କୁବଳୟ ଦଳନେ ବାସ ମୋହରେ,
ନବ ନାଗରୀ କୁଞ୍ଜରେ ଯେ ବହରେ;
ଜଗନ୍ନାଥ ତାଙ୍କୁ ଦ୍ୱି-ବଧ ଶ୍ଳେଷରେ
ଭବେ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ନାମ ॥ ୪ ॥

୧୨ । ନାଲ ଯମକ

ଚନ୍ଦ୍ରମାନନା, ମାନନୀ ମାନନା ।
ଇନ୍ଦ୍ର-ପଦ-ପଦ ପଦକ ଦାନା ॥
ଚକାର କାର କା ଶରଦ ଶଶୀ ।
ନିହାର ହାର ହାରକ ସୁହାସୀ ॥
ମନ ମୋହନୀରେ ।
ଉମା ବର ବର ବର ଯୌବନୀ ରେ ॥ ୧ ॥

ହ୍ରାସ୍ୟ ହାସ ହାସନୀ ଦାୟିନୀରେ ।
ସୁକାମ କାମ କାମନା ମର୍ଦ୍ଦିରେ ॥
ବସୁଧା ସୁଧା ସୁଧାଂଶୁ ବଦନୀ ।
ନଚୀର ଚୀର ଚୀର ଶରହୃଣୀ ॥
କର କୋପନା ରେ ।
ଦୌପଦ ପଦ ପଦଜନ ଠାରେ ॥ ୨ ॥

ଦୂର୍ଦ୍ଦିନ ଦନ ଦନକ ଭୃଷାରେ ।
ଅବଳା ବଳା ବଳାଏ ବାଢରେ ॥
ଅଣୁ ମାର ମାର ମାରଣ କଣ୍ଡ୍ର ।
ଜଗଡ ଗଡ ଗଡ କର ଭୁଣ୍ଡ୍ର ॥
ମୁଁ ସରବ ଭଇଲ ।
ଅସଧର ସର ସରବ ଭଇଲ ॥ ୩ ॥

ଅଭ୍ରିଧ୍ର ବଧୂ ଶଧୂର ଭାବଣୀ ।
ଦୃ ବଧୂ ହଧୂ ବଧୂର ସରଣୀ ॥
କାଙ୍କ୍ଷୀ ଶ୍ଳଣି କଣି କଏ ମୋତେ ।
ଶ୍ଳଘ୍ନଭ୍ର ଶୁଭ ଶୂନ୍ୟ ଜଗତ ॥
ଜଗନ୍ନାଥ ଲେଖେ ।
ଶେଷମାଳ ମାଳି ମାଳ ଯମକେ ॥ ୪ ॥

୧୮ । ବାସର ଶଯ୍ୟା

ନୂଆ ନାଗର—ଅସ ଯିବ ମୋହପୁର । ଘୋଷା ।
ଗୃହ ଖଣ୍ଡ ପଡ଼ା ଅଟେ ସାତ ସଭର,
ତହିଁରେ ଲଗାଇଛୁ ସ୍ଫଟିକ ପଥର
ଗୃହ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେଇଣ ନାଗର
ବାନ୍ଧିଛି ନୂଆ ଘର । ୧ ।
ଗୃହଖଣ୍ଡ କନାଭଡ଼ ଭରଅଛି ପାଲ,
ତହିଁରେ ଲଗାଇଛି ମୁକ୍ତାର ଝାଲ;
ତୁମ୍ଭେ ଖେଳିବ ଖେଳ ମୁଁ ଦେଖିବ ରଙ୍ଗ
ଗୃଳ ଟେଦବ ଗ୍ଲୈସାର । ୨ ।

ଗଜ ଦନ୍ତ ପଲଙ୍କରେ ବଭଜାଠ ତକିଅ
ତହିଁରେ ଲାଗାଇଛୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପାଟିଅ;
ତୁମ୍ଭେ ଦେଖ ଏରଙ୍ଗ ମୁଁ ଝରବ ଝୋଗ
ଖୋଲିବ ପ୍ରେମ ଭଣ୍ଡାର । ୩ ।
ଚୂଆ ଚନ୍ଦନ କର୍ପୂର ମିଶାଇ
ଭାଙ୍ଗିଛୁ ପାନ ଖୁଞ୍ଚିବା ପାଇଁ;
ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲେ ସଦନକୁ ଗଲେ
ଖୁଆଇବ ତୁମ୍ଭ ମୁଖର । ୪ ।

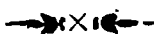

୧୯ । ମାନଭଙ୍ଗ

ଛଡ଼ ଚନ୍ଦନୀ ଗୁହାଁ ଚନ୍ଦ୍ର ରଜନୀ କାଟେର ।
ସେବକଙ୍କୁ ରୁଷି ବସୁ ମୁଁ କି ଦୋଷ କଲି କାଟେର ।ଘୋ ।
ସେହେ ଝୁଲୁ ସମା ଅଙ୍ଗ କମ୍ପା କମ୍ପା କରୁ ଭଙ୍ଗ;
ଝମ୍ପା ଦେଉଛୁ ଅନଙ୍ଗ, ରକ୍ଷିବ ଏ ଦେହ୍ନ କାଟେର । ୧ ।
ଜୀବଧନ ତୋହ୍ନ ଲାଗି ଏ ଜୀବ ଯିବକି,
ମୀନ ଖଞ୍ଜନ ରଞ୍ଜନ- ନେତ୍ରେ ଅଞ୍ଜନ ରଞ୍ଜନ-
ହେରଛ କାଞ୍ଚ ନୟନ, ଗୁହ୍ନିଁ ହୃଦ ଦମକେରେ । ୨ ।
କର କନକ-ବଦନା ମୁଁ ତୋହର ଘାର ଖ.

କାଞ୍ଚୀ-କଣା-କ୍ଷୀଣ-ଶୁଣା, ଛଣା ସୁଧାର ଦଗୋଣା,
ମୁଁ ତୋ କାଣୋଜନ ଉଣା ମୋହଟରେ କାହ୍ନୁଁକ ତେ ।
ଅଙ୍କରେ ଧସାଇ ନାଶ ଶଙ୍କର ଅଭୟଙ୍କ;
ତୋର ସ୍ତନ ଚଞ୍ଚାଳ- କାଳକ ନ ଚମ୍ପ ଚୋଳ
ଜଗନ୍ନାଥ ଭଟଙ୍କ ଭାଳ ମାତ ପ୍ରବଳ ଏକୋଟରେ । ୪ ।

୧୦ । (ଦେହାନୁଚିନ୍ତା)

ମୋ ଚିନ୍ତେ ଶବ-ଅଙ୍ଗ ମନ କେ ଜାଣିବ ମୋହର ।
ଜୀବନ ଯୌବନ କରିଥାନ୍ତି ଧନ
ନାମିତଣ ଅନ୍ତରେ ନ ଜାଣି ।
ମୁଁ ନୃପ ବାଞ୍ଛିଲେ, ଅଶ୍ୱାଦିନ୍ତ ଭଟେନ,
ଉରଜ, ଓଷ୍ଠକୁ ଧର ।।
ବଣିଲ ମାଳିକା ତିହ୍ନି ନାଅଲିଭ
ରଙ୍ଗେ ସାଜନ୍ତି ଭବନ୍ତି । ୧ ।।
ତାନ୍ତୁ ନାପ୍ଳୁ ଖାଣି ମୁନା ଜାଣି ଧଡ
ପିନ୍ଧାନ୍ତି କୁଞ୍ଚ କନାର ।
ମଣା ଭରିଲେ ଧନ ଭାଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତି ଥାଳ
ଭେଟେ ଧନମାନ ଭର । ୨ ।।

ଗୃହଣୀ ଭଜାଣୀ ଦେଖିଲେ ଗୃହଣୀ
ସାଜନ୍ତି ଶେଯ ପ୍ରକାର ।
ବଳେ ନେଇ କୋଳେ ଧରି ଗ୍ରୀବ ମୂଳେ
ନଣ୍ଡ ଚିପ ଦାନ୍ତ ମାରେ ॥ ୩ ॥
ପିନ୍ଧିଲା ଶାଢ଼ୀଟି ଅଙ୍ଗରୁ କାଢ଼ିଲା
ରଙ୍ଗରେ ନେଇ ଶୃଙ୍ଗାର ।
ଲଜ୍ଜା ଭାଙ୍ଗିଲେ ସେହୁ ପଛ ଭର ହୋଇ
ଦେଖନ୍ତି ଜାନୁ ବସ୍ତ୍ରାର ॥ ୪ ॥
ବେଶ୍ୟା ଏ ବାହୁଣି ଦାଇବ କଥଣି
ଏ କାଳେ ଦେଖ ବଶୁର ।
କହେ ନୀଳ ଜଗନ୍ନାଥ ଜୀବା କାଳେ କାନ୍ତ
ଗଳୀରେ ଦେଲେ କି ତୁଣ୍ଡ ॥ ୫

—*—*—

୨୧ । (ଗୋପଲୀଳା ରଙ୍ଗ—ବାକି ଗୁହାଳି)

ରଙ୍ଗ କାନ୍ଟଳୀରା, କାମୀ କାମରାଲୀ
ମଣି ଶୁଣ ପ୍ରେମ ବଳେ;
କେଳିପୁରେ ଧଳା ସୁନ୍ଦର ସୁମନେ
କହିଲ ସୁଦଶା ପାଶେ ।

ଅରେ ସନ୍ତ । ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଲି ମୂର୍ତ୍ତି ॥ ୧ ॥

ଗୃହସ୍ଥ ସୁକୁମାରୀ, ନୃପତି କୁମାରୀଙ୍କ
ଭାଙ୍ଗି ସ୍ନେହ ବାଣୀ ଶୁଣି ।
ଫୁଲଇ ନାସାକୁ ଟେକଲି ନଡ଼ଇ
ଝୁଲାଇ ତରୁଣୀ ମଣି ।
ଅହେ ଧନ, ତଡ଼ ଗୁଞ୍ଜ କୁହ ଅନ ଥାନ । ୨ ॥

ପ୍ରାଣ ସଙ୍ଗିନୀରେ ପଦ୍ମ-ଲତାଙ୍କରେ
ହସ୍ତି ବନା ଖାନ୍ଙ୍କୁଶେ ।
ତାହା ଦେଖି ଶଶୀ ମଧ୍ୟ ପଡ଼େ ଆସି
ଲେଟେ କୁମୁଦ ଅକାଶେ ।
ରେ ବାନ୍ଧବୀ, ଖଞ୍ଜନ ଚକୋର ହସେ ॥ ୩ ॥

ଅଦୃଷ୍ଟ ଅଶ୍ରୁତ ଏ ଅତି ଅଦ୍ଭୁତ
ଷିତରେ ଯା ଶୁଣାନାହିଁ ।
କମଳ ଲତାରେ ମତ୍ତ ଭସ୍ମର
ବାନ୍ଧିବ ଭେ ଲଣ୍ଡି ଦେଇ ।
ଅହେ ନାଥ, ଦେଖାଅ ଏ ବସନ୍ତ ॥ ୪ ॥

ଦେଖରେ ବାନ୍ଧବୀ ଏନେ ମାଧବୀ-
ଶେଯେ ମତ୍ତ କରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ।
ତୁ ପଦ୍ମିନୀ ପଦ୍ମ- ଲତା ଭରେ ବାନ୍ଧି
ପ୍ରେମ ଅଲିଙ୍ଗନ ଦେଇ ।
ଅରେ ହସ୍ତୀ, ନଶାଙ୍କୁଶେ ଠିରେ ଦେଖି ॥ ୫ ॥

ଚନ୍ଦ୍ର ମୁଖ ଝଟେ, ଚନ୍ଦ୍‌ ଏକ ଦୋଷେ
ଚିହ୍ନ କି କଳଙ୍କ ହୋଇବ ।
ଗଗନର ଗୃହ- ପବନର-ଫାନ
ବଳେ କି ଭଳେ ଚଞ୍ଚଳ ।
ଅହେ ନାଥ; ସ୍ୱପ୍ନ କଥା କାହିଁ ସତ । ୬ ॥

ଅରେ ଉନ୍ମାଦନୀ ତୁହି କୁମୁଦନୀ
ଉଠ ମୋ ହୃଦ ଅଙ୍କାରେ ।
ମୁହିଁ ଚନ୍ଦ୍ର ଜଳେ ପଣ୍ଡ ପ୍ରେମ ଭଳେ
ଭାସେ ବିପରୀତ ରସେ ।
ଅରେ ସଖି, କହେ ତୋ ଖଞ୍ଜନ ଅକ୍ଷି । ୭ ॥

କାହିଁ କଥା ନେଇ କାହିଁରେ ଲଗାଇ
ଭୁଲ ବନ୍ଧୁ ଏକ ଗୀତ ।
ଅବଳା ସ୍ୱଭାବେ ଭାଙ୍ଗିବା କହବେ
ପୁରୁଷଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ୟ ରତ ।
ପ୍ରାଣ ନାଥ, ଭାଲେ ଦେଖା ନାହିଁ ଯାହା । ୮ ॥

ନ ଅସଇ ଯେବେ ଫେରି ଯିବ ଚଉଳେ
ଧୀଅ ମୋ ପ୍ରୀତ ନଗ୍ନରାଇ ।
ଯେମନ୍ତ ପୁରକ ଭରିଲ୍ଲୁ ପୌରୁଷ
ଫେରାଇ ନେବ ସୁଖ ଦେଇ ।
ଅରେ ସହୃ, ତୋ ପ୍ରୀତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ୯ ।

ନତ୍ରୁଷ ବଚନ ଗୃହ୍ରୁଷ ଭୂଷିଣ
ହସେ ଭର ଭବ ନନ୍ଦାଇ ।
ଜି ଭଢ଼ିଲ କ ଭ— ଧ୍ୱଲ ନଙ୍କ ଫେ
ଫ୍ରିଭକ ଦେଭ ଫେଷ୍ଟଭ ।
ଅଟେ ଧନ, ଫ୍ରିତ ଫେରାଣ କ ଜାଣ ॥ ୧୦ ॥

ନଦୋକ୍ଷ ଧନ ମୋର, ନୂଦଇ କେଶବ
ଦେଉ ନାହୁଁ ଭାହି ପାଇଁ ।
ଯେତେକ ଚୁମ୍ବନ ପ୍ରେମ ଅଳିଙ୍ଗନ
ଦେଇଛୁ ଦଣ୍ଡ ଫେରଇ ।
ଅଟେ ଦହ୍ର, ଧନମ୍ଭୂ ଭବୁ ଛଡ଼ାଇ ॥ ୧୧ ॥

ଭ ନ୍ତୁ ଚାଶୀ ଦୁଶି ଚଇ ବାଳଦ୍ଧଣୀ
ଲିଖିତ ଭରେ ଦେବାକୁ ।
ନଅ ତ୍ରୁଣ୍ଡୁ ଧ୍ରିଭି ଚୋଲ ପ୍ରୀତିରୀ
ଚଳେଇ ରେଖା ପୁରକୁ ।
ଯେ ବାଞ୍ଛି, ଲାଟେ ଜଗନ୍ନାଥ ଭଣ ॥ ୧୨ ॥

୨୨ । ପ୍ରୀତିର ଲକ୍ଷଣ

ନର ବନ୍ଧୁ, ଶୁଣ ପ୍ରୀତି ଚାକ୍ୟା ମଣି ଲକ୍ଷଣ ।
କବିଙ୍କ ପୀରତି ଅତି ଧୀର ପଣ
ନୃପତି ପୀରତି ପାଷାଣ ॥ ଘୋଷା ॥
ରସିକ ପୀରତି ଶୀତଳ ଜ୍ୟୋତି
ପ୍ରବାସୀ ପୀରତି କଠିଣ ।
ନାଗର ପୀରତି ନାଗ ସର୍ପ ଜାତି,
ଦଂଶିଲେ ନାଅଇ ପରାଣ ॥ ୧ ॥
ମୂର୍ଖଙ୍କ ପୀରତି ଅତନ୍ଦ୍ର ଅଟଇ
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପୀରତି ସମାଣ ।
ଯୁବାଜନ ପ୍ରୀତି ଜୀବ ଥିବା ଯାଏ,
ବାଳକଙ୍କ ରତି ଭକ୍ଷଣ ॥ ୨ ॥
ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ପୀରତି ସ୍ୱର୍ଗ ନୁହେଁ କାହୁଁ
ଯବନ ପୀରତି ଦାରୁଣ ।
ନୀଚ ପର ପ୍ରୀତି ଗାଢ଼ବ ସମସ୍ତ,
ପର ପ୍ରୀତି ଅତି ଦୂଷଣ ॥ ୩ ॥
ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପୀରତି ଅତି ଅପକାର୍ଯ୍ୟ
ଯତିସ୍ୱ ପୀରତି ଖଣ୍ଡନୀ ।

ଧନୀଙ୍କ ପୀରତି   ମାଣିକର ଜ୍ୟୋତି
ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରୀତି ଅତି ମାରଣ ।୪
ସାଧବ ପୀରତି   ସୁଧାପାନ ମତି
କରଣି ପୀରତି ବାରଣ ।
ଜଗବନ୍ଧୁ ପ୍ରୀତି   ଯୁବାଜନ ମତି
ମୋହନ ହୃଦୟ ମଣ୍ଡଣ । ୫ ।

୨୩। ରାମାୟଣ ଲକ୍ଷଣା ।

ଅରେ ରାମନେତ୍ରୀ
ସୀତାଦ୍ୱାରୀ ସୁଲକ୍ଷଣା ହେମ ଗାତ୍ରୀ । ଘୋଷା ।
ଶୁକ ସାରଣୀ ପକ ରାବଣ
ଶୁଣି ମନ୍ଦୋଦରୀ କୁମ୍ଭ କର୍ଣ୍ଣ ।
ମନ୍ଦୋଦର ଦର୍ପେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଚନ୍ଦ୍ର-
ଥିବ ବିଭୀଷଣ ସଳମିନୀ ।୧।
ଘ ବୈରୀ ଏ ବୋଲଦଣ୍ଡେଶ୍ୱର;
ବାଳି ସୁଗ୍ରୀବର ମାହେନ୍ଦ୍ର ।
ବସନ୍ତ ନଳନ୍ଦର ନୀଳ ନେତ୍ର ଥିବ
ଗବୟ ଗବାକ୍ଷ ଫେଉ ଧାବୀ ।୨।

ଅଭ୍ରସାର ହେବ ଅଙ୍ଗଦରେ,
ହନୁକୁ ଜାମ୍ବେବ ଦଳ କରେ ।
ଭାଲି ଦଧି ମୁଖ କାଳଙ୍ଗନ ହେବ
କୁମୁଦ କଂଚନ ଲକ୍ଷେ ଜାଣି ।୩।
ସାରସ ପାରସ ଶଗନ୍ଧଦଳ
ଗୌରୀ ଚନ୍ଦନେ ଲେପନ ଶୀଳ ।
ସୁଷେଣକୁ ଧୀରେ ଅଞ୍ଜନା ରଞ୍ଜନ
ଥିବ ଗନ୍ଧମର୍ଦ୍ଦନ ଧରଣୀ ।୪।
ଅଷ୍ଟକାୟୁ କୁଚ ମାତୁଲଙ୍ଗ,
କେଶରୀ ଘଟି କି ସ୍ଥୂଳ ଜଙ୍ଘ ।
ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ବନ୍ଧୁର ଅଷ୍ଟପୁ
ସେନାପତି ନାସ୍ତାମୁଖ ପାଣି ।୫ ।

୨୪ । ପୁଂସ୍ତ ପ୍ରତି ସ୍ତ୍ରୀ ଉକ୍ତି

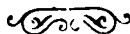

ବନ୍ଧୁ ତୋର, ନୁଆ, ପିରତିକି ଜୁହାର ମୋହର ।୦।
ଜାଣି ନ ଥିଲି ଏପର, ଆଣି ଗଳେ ଦେବ କୁସ୍ମ,
ବାଣୀ କରେ ପାଣି ଭର, ଲଗାଇଲ ମୋହନ ମନ୍ତ୍ର ॥
ପଢୁଥିଲା ତୋପର ସ୍ନେହ, ସହିଲେ ନ ସହେ ଦେହ,

କହିଲେ କହିବ ଲଜ୍ଜା, ଯାଅ ମାଅ ନହୁଁଅ ଶଙ୍କା ॥
ମନ୍ଦରେ ମୁକୁନ୍ଦ ଜାଣ, ବଦନେ କି ନ କହନ୍ତି,
ସନ୍ଦନେ ପାଦେଶୋର ଦାୟନ୍ତି, ଅଗ ପ୍ରୀତି ଧଇଲୁ ବହୁର ॥
ଏହା ଜାଣିଥିଲେ ପ୍ରୀତି, ଦେହାନ୍ତେ ନକର ଥାନ୍ତି,
ବିସ୍ମୟାର୍ଥୀରେ ମାତି ହାତି ପୁହାଇଲି ହୋଇ ଭଜ ଗର ॥
ବାସେ ମୁ ନୁହେଁ ମାଧବୀ, ପାଶେ ଭୃଙ୍ଗ ବସାଇବ,
ଭଣେ ଜଗନ୍ନାଥ କବି ପ୍ରୀତିପଥେ ଦେଇ ପ୍ରେମଡୋର ॥

୨୫ । ବସନ୍ତ ଅନୁରକ୍ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଉକ୍ତି

କହିବୁ କୋକିଳ ଯାଇ, ପ୍ରାଣ ବନ୍ଧୁକୁ ବୁଝାଇ ।
ବସନ୍ତ ଅଇଲା ସେହି ନ ଅସିଲେ କାହିଁ ପାଇଁ ଗୋ !
କଣ୍ଠୁ ଦେଇଥିଲେ ମୋତି
ଅଙ୍ଗୁପଣି କରି ଭେଟି ।
କଣ୍ଠୁ ଛାଡ଼ି ହୋଇ ଏବେ
ଗଲେ ଗଳା କାଟି ଦେଇ ।୧।
ବହିଲେ ମନ୍ଦ ମରୁତ, ମୋହିଲେ କତ୍ମୀ ଚିତ୍ତ
କହିଲେ ମୋ ପ୍ରାଣନାଥ, କେଉଁ ଋତୁକୁ ପାଇ ।୨।

ଛୁଟି ପଞ୍ଚବଟେଲ ଦ୍ରୁମ, ଫୁଟିଲେ ମଲ୍ଲୀ କୁସୁମ,
ଲୁଟିଲେ ବିରହୀ ପ୍ରାଣ, ବସନ୍ତ ଶୂଳ ବସାଇ ।୩।
କୁହୁ କୁହୁ ପିକ ରବ, ହୁ ହୁ ହୁ ହୁ ଜଳେ ହୃଦ ।
ମୁହୁ ମୁହୁ ହୁଏ ଭେଦ, ଦ୍ବିଜ ଜଗନ୍ନାଥ ଛନ୍ଦ ।୪।

୨୬ । ବସନ୍ତାନୁଚିନ୍ତା ।

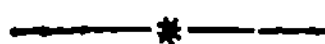
ଅଇଲା ବସନ୍ତ କାଳ ଦହିଲା ବିରହୀ କୁଳ
ବହିଲା ଝଞ୍ଜା ଅନିଳ, ଚୂତେ ଗାଇଲେ କୋକିଳ,
ମାତିଲା ମଧୁପ ମେଳ, ବିକଶି ଦୋଣି ବାଉଳ,
ସାଜିଲା ମଦନେ ଚୋଳ, ହେଉଥିବ ଠଳ ଠଳ ।୧।
ବନେଚର କେଶୀ ଧନୀ, ବନାନ୍ତ୍ରିରୁ ଧୂନି ଶୁଣି,
ଭାଳିଣି ନେଇଁ ଦ୍ରୋବନି, ଅଶ୍ରୁଜଳ ଢାଳ ଢାଳ ।୨।
ଭାବକ ଶାମ୍ବାଟେର ରଥ, ବାସ କୁସୁମକୁ ଚୁମ୍ବି,
ବାସରେ ସୁତକ ଦେଖି, ମଣୁଥିବ କାଳ କାଳ ।
ପାଦେଣ ଦାସି ଅନୁବ୍ରତେ, ପାଣେ ସଖୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ,
ଦ୍ବିଜ ଜଗନ୍ନାଥ ଗୀତେ, ଧନ୍ୟ ମନ୍ଦୀ ତାଳ ତାଳ ।

୧୭ । ମାନଭଙ୍ଗ ପ୍ରବୃତ୍ତେ ଉକ୍ତି

କର କର କୃପା ମୋତେ, ଖରକ ଖଦନା ଖଂଡ଼ି,
ଗର ଗରବେ ମଣ୍ଡିକ, ଘରନା ବଚ୍ଛେଦ ଏତେ ॥
ଚର ଚଞ୍ଚଳ ମୋହର, ଛର ଛର ପର ଶର,
ଜର ଜର ହ୍ୟାପେ ଗୃହିଁ ଝରୁଣି ଝଂପାନ୍ଧ ନେନେ ॥
ଟର ଟରଟ ଜଘନା, ଠୁର ଠୁରଣ ଡଣ୍ଡନା
ଥର ଥରଣୀ ମଣ୍ଡନା ମୋ ବନତି ଶ୍ରୁତି ପଥେ ॥
ଦର ଦରଳାକ୍ଷୀ ଧୀର, ପର ଫରଫୁରେ ପର,
ବର ବର କଲ୍ପ ଭନ୍ତୁ, ଅଭିମାନ କରୁ କେତେ ॥
ଯର ଥର ହୋଇ ସଙ୍ଗେ ଶର ଶରଶାଣ ଷଣ୍ଡ,
ମାର ମାରନା ମୋ ଅଙ୍ଗେ ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ଗୀତେ ॥

୧୮ । ବଣ୍ୟରା—ସ୍ତ୍ରୀର ଉକ୍ତି ।

କାନ୍ତ କାହିଁ ମୋହ ମର । କାହିଁକାହିଁ ଦୁଃଖୀ ନାସ୍ତ ।
ଲୁହିଁ ଲୁହିଁ ବନ୍ଧୁ ତୋତେ ପାହ୍ରଲ୍ଲ କାଲ ଶବେସ୍ତ । ଘୋ ।
ବନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁ ଏ ଯୌବନ; ଷନ୍ଧୁ ସନ୍ଧୁ ଗଲ୍ଲ ଦିନ ।

ଦହି ଦାହ କାମ ବାଣ, ଜୀବନ ନେଲ୍ଲ ମୋହର । ୧ ।
କହ କହି ଶନା ଦୋଷେ, ରହି ରହୁ ଏ ବୟସେ ।
ମଣ୍ଡି ମଣ୍ଡଳା ଧୂଳିରେ, ପଞ୍ଚ ଦଣ୍ଡେଲ୍ଲ ଏ ସର । ୨ ।
ଯାହା ଯାହା ଥିଲ ପ୍ରୀତି ତହିଁ ତାହା ଗଲା ଅତି !
ହସ୍ତି ହସ୍ତକରେ ଏବେ ହସିଲେ ସିନା ଭଗାର । ୩ ।
ଦେହଦେହ କେ ମୁଁ ଏବା କେହକେହ କାହିଁ ଶାଖା ।
ଏହି ଯାହା ଦେଲ୍ଲ ଦେଖା ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ହସ୍ତ ॥

୨୯ । ସ୍ୱପ୍ନ ଦୂତୀ ଯୁକ୍ତି

ଅହେ ଶ୍ୟାମ ବନ୍ଧୁ ଅଜ୍ଞ ନ ଭଣ୍ଡିବ ରାଧା ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ !
ବଦନ ଅଧରୁ ମଧୁର ମଧୁକୁ,
ଅଧରସେ ଲଜ୍ଜାଇଲ ସଂଗ୍ରହକୁ;
ବଧୂଲୁବ୍ଧ ହୋଇ କେ ଭ୍ରମିଲ ଭୃଙ୍ଗ,
ଶ୍ରୀମୁଖ ଚକୋର ବନ୍ଧୁ । ୧ ।
ଦିନେ ଦିବସରୁ ଅନ୍ଧଆର ହୋଇ,
ସ୍ୱପନରେ ଥିଲି କୁସୁମ ସଜାଇ,
ନେ ନଗୀନା ନୂଆ ମୋହନୀ ଲଗାଇ,
ଯେନ୍ତେଗଲ୍ଲ ଦ୍ୱାର ବନ୍ଧି । ୨ ।

ଘନ ଗରଜନାରେ ଶୁଣି ଜଳଧରେ
ବଞ୍ଚିଲି ମୁଁ ବୃଥା ହୋଇ କେଳିପୁରେ
ଗୃହେଁ ଅନାୟାସେ ରଜନୀ ପାହିଲା
ଉଦେ ହେଲେ ଦିନବନ୍ଧୁ । ୩ ।
ଶ୍ୟାମ ଫଳା ଲୁଙ୍ଗ କାହାର ନୟନ୍ତି,
କଞ୍ଜ ଖଣ୍ଡ ପଦ୍ମେ ଭୃଙ୍ଗ ଭ୍ରମନ୍ତି,
ସଙ୍କେତ କଣ୍ଠରେ ସେପରି ମାଇଲ,
ମୋ ଜୀବନ ମଣିବନ୍ଧୁ । ୪ ।
ଯିବ ଯେବେ ପ୍ରାଣ ନେବ ଏ ମଦନ
ନନ୍ଦସୁତ ଆଜ ଦେଖିଲେ ବଦନ;
ପୁଲିନ୍ଦ୍ରୀ ଚଢେ ସ୍ୱୟଂ ଦୃଷ୍ଟା କଟେନ୍,
ଲବଙ୍ଗ ନାଗପୁନ୍ନ । ୫ ।

—»*«—

୩୦ । ରାଗ ଭୂଲଚି—ତାଳ ଅଷ୍ଟାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ।

ରାଗ ଭୂଳକ ଗୀତ ଶୁଣି ଜନେ,
ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷେ ରାଗ ଥାଇ ହେ ସ୍ଥାନେ,
ସ୍ଥିତ ଦକ୍ଷିଣ ପୁରୁଷ ବାମେ;
ଖେଳ ପକ୍ଷେ ଫେର ସ୍ୱର ଜନେ ।

କୃଷ୍ଣ ପ୍ରତିପଦରେ ଯେ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ରହୁଥାଏ ଶ୍ରୀଶ ଶିରରେ ଯେ । ୧ ।
ଦ୍ୱିତୀୟା ଲଲାଟେ ତୃତୀୟା କଣ୍ଠେ,
ଚତୁର୍ଥୀ ନେତ୍ର ପଞ୍ଚମୀ ଆନନେ ।
ଷଷ୍ଠୀରେ କର୍ଣ୍ଣ ସପ୍ତମୀରେ ସ୍ତନ ,
ଅଷ୍ଟମୀ ହୃଦୟେ ନାଭି ନବମ ।
ଦଶମୀ କଟିରେ ଯେ ।
ଏକାଦଶେ ଚନ୍ଦ୍ର ରହନ୍ତି ଯୋନିରେ ଯେ । ୨
ଦ୍ୱାଦଶେ ନିତମ୍ବେ ଜାନୁ ତ୍ରୟୋଦଶେ,
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀରେ ପାଦେ ପରକାଶେ,
ଅମାବସ୍ୟାରେ ଥାଏ ବୃଦ୍ଧାଙ୍ଗୁଳେ,
ଷୋଳ କଳାରେ ସ୍ୱ ଅଙ୍ଗରେ ଚଳେ ।
କହେ ଜଗନ୍ନାଥ ଯେ ।
ଶୃଙ୍ଗାର ତିଳକ ଚନ୍ଦ୍ର ମୂଳକ ଯେ । ୩ ।

(୩୧)

୩୧ ।—ବଦେଦଶେ ଚିଦାବେଳେ ପୁରୁଷୋତ୍ତ—

ଉସରଙ୍ଗେ । ଯିବାବେଳେ, ଅପି ବସ ମୋର କୋଳେ
କାଶ ଦ୍ୱାସୀ ସୁମଙ୍କଳେ, ଦୃଷ୍ଟ ବଦନ-କମଳେ । ଘୋ ।
ଚନ୍ଦ୍ରାର ପୀରତ ନାବ, ଭୁଜାଇଦେଲ୍କ ଦାଭବ,
କହାର ତୁମ୍ଭର ଭାବ, ଭୁଡାଇଲ୍ଲ ଯୁବାଙ୍ଗାଲେ । ୧ ।

ସୁଖ ସିନ୍ଧୁ ସୁଧାକର, ମୁଖ ଦେଖ ସମାଦର,
ଦୁଃଖ-ଦଶା ଯାଉ ମୋର, ରଖ ସୁଦୟା ସକଳେ । ୨ ।
ଦାନେ ଧନେ ପୂର୍ବ ଭାବ, ମନେ ମନେ କରୁଥିବ,
କଟାକ୍ଷ କଟାକ୍ଷ ରାଡ଼ ଯିବ, ଜାଣିଥିଲି ସବାଢ଼ାଳେ । ୩ ।
ଅଳପ ଦାନେ ଅଶିବ, ଶଲାପ ନକର ଭାବ,
କଳପ ଲତାରେ ଯିବ, ଜଗନ୍ନାଥ ଅନୁକୂଳେ । ୪ ।

(୩୨)

—ପୁରୁଷାନୁଶନ୍ତ୍ରା ।—

କି ଭଲ ଭେଜାଲ ପକ୍ଷ କନ୍ଦର୍ପଗ୍ରନ୍ଥିକ ;
ଦୁଃଖ ସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟେ ଦେଇ ସୁଖ ସୁଧା-ବୃଷ୍ଟିକ ।
ମୋତେ ନ ଦେଖି   ସେ ଶଶିମୁଖି
ଗାଳି ଦେଉଥିବ ଅନେ ଗେ ଷ୍ଟୀକ । ଘୋଷା ।
ଧନ ଲୋଭେ ଅର୍ଜିଲି ଏମନ୍ତ ସୃଷ୍ଟିକ ।
ଦାନ ଦାନକର ଭାବ ଯେତେକ ଗୋ-
ପିବ ନାହିଁ ଜୀବ ଯେବେ ଯିବ ଅନ ସୃଷ୍ଟିକ । ୧ ।
ଦାନେ ଦେଖୁଥିଲି କୁଚେ ନଖ ଘାଟିକ
ମୁ ମାଇ ପଛେ ଦେଖନ୍ତେ ମିଛେ ଗୋ
ବୋଇଲି ହଜାଇ କାହିଁ ଦେଲି ସୁନା ଭଣ୍ଟିକ । ୨ ।
ଦାନେ ଶୋଇଥିଲି ବନ୍ଧୁ ଅବରେଷ୍ଟିକ ।
ମୁ ମାଇ ବଡ଼ ଅରମ୍ଭ ରେଡଗୋ
ହୃଦେ ମୋଡ-ଦନ୍ତୀ ଖିପୀ ଧଇଲି ମୋ ମୁଷ୍ଟିକ । ୩ ।

ଏବେ ପ୍ରାତୁ ଉଠି ଧରୁ ନୀବ ଗଣ୍ଠିକ ।
ଅଳପ ହସେ ତଳପୁ ଖସି ଗୋ
ବୋଇଲ ଶରେଷ ଜାତ ହୁଏ ଶଯ୍ୟା ଭ୍ରଷ୍ଟିକ । ୪ ।
କଙ୍କହବ ବନ୍ଧୁ ଗ୍ରଣ ଗୋଟି ଗୋଟି କ
ମୋ ଯିବାନ୍ତୁହିଁ ଅତୁର ହୋଇ ଗୋ
ଯୋଡିଲ ଜଗନ୍ନାଥ ପଟଥ ଦେଇ ଥିବ ଦୁଷ୍ଟିକ ।

(୩୩)

— ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଚିହ୍ନର ଲକ୍ଷଣ —

ଗୋ ପ୍ରିୟ ସହି—ଆଜ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଲି ମୁହିଁ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅରୁଣ ଚରଣ କମଳେ ଦଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଛତ୍ର ଭଙ୍ଗି ।୦
ପାଦେ ପାଦ ଦେଇ ତ୍ରିଭଙ୍ଗୀ ହୋଇ
ନୀପମୂଳେ ଥିଲେ ସେହି,
ନୟନ ଚକୋର ମୋ ହୋଲା ଭ୍ରମର
ରହିଁରେ ପଡିଲା ଯାଇ । ୧ ।
ଧ୍ୱଜ ବଜ୍ରାଙ୍କୁଶ ଛତ୍ର ର କଳଶ
ଜମ୍ବୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେଖା ଯହିଁ ।
ଅମ୍ବୁଜ ଚରଣ ଦକ୍ଷିଣେ ଦେଖିଲେ ଏହି
ନବ ଚିହ୍ନ ତାହିଁ ଗୋ ୨ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଶକ୍ତ୍ର କାର୍ମୁକ ଗୋଷ୍ପଦ
ତ୍ରିକୋଣାସ୍ତ୍ର ଶଙ୍ଖ ଯହି

ସ୍ୱସ୍ତିକ ଯବ ଏ ନବ ଚିହ୍ନ ଶ୍ୟାମ
ବାମ ପାଦେ ବିରାଜଇ । ୩ ।
ଶ୍ୟାମାର୍ଦ୍ଧିକେ ଶ୍ୟାମ ସାମନ୍ତ ସମାନ
ଅଷ୍ଟାଦଶ ଚିହ୍ନ ଚହ୍ନ,
ଧ୍ୱଜେ ଜଗଦ୍ଗୁରୁ ବଜ୍ରେ ଉପେନ୍ଦ୍ର
ଅଙ୍କୁଶେ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦାୟୀ । ୪ ।
ଛତ୍ରେ ରାଜଶିର ଚକ୍ର କୁଷ୍ଠ ହର
କଳଶେ ମଙ୍ଗଳ ଦେୟୀ ।
ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ରେଖା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେତା
ମତ୍ସ୍ୟ ପଦ୍ମ ପ୍ରେମ ଗ୍ରାହୀ । ୫ ।
ବର୍ତ୍ତିତ କିଶୋର ଶକ୍ତି ଧନୁର୍ଦ୍ଧର
ଗୋଷ୍ପଦେ ଗୋଲକ ସାଇଁ ।
ତ୍ରିକୋଣାଷ୍ଟନାଥ ଶମ୍ଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
ଯବ ସ୍ୱସ୍ତି ବିଦ୍ୟା ଦାୟୀ । ୬ ।
ଯେଉଁ ପାଦାବଳି ଭାଳି ଦଳି ମାଳି
ଅହଲ୍ୟାକୁ କଲ ସାହ୍ୟ,
ବିହ୍ୱଳେ ଜଗନ୍ନାଥ ସେ ପାଦୁଁ ସମ୍ଭୂତ
ଗଙ୍ଗା ଶିବ ଶିର ଗ୍ରାହ୍ୟ । ୭ ।

(୩୪)

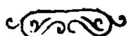
—ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ଊନବଂଶ ଲକ୍ଷଣା—

[ସର୍ବାଙ୍ଗ ରମ୍ଭ]

ପ୍ରଥମା ରମା ପାଦ ଲକ୍ଷଣ ।

କ୍ଷ ବର୍ଣ୍ଣିକ ବର୍ଣ୍ଣିଲେ ଏସ ଭମଳରେ କବ କ୍ଷ । ଘୋଷା ।

ଛତ୍ରାର ଧ୍ୱଜ କୁସୁମ   ବଲ୍ଲୀ କଳସ ସ୍ୟନ୍ଦନ,
ଜମ୍ବୁ ପଦ୍ମାଦ କଳଶ   ଇନ୍ଦୁରେଖା ପଦେ ଯା । ୧ ।
ବେଦୀ ମତ୍ସ୍ୟ ଯବାଙ୍କୁଶ-   ଶଙ୍ଖ ଗଦା ଜନବଂଶ
ପାଦ ବଳ; ବାଟେ ଜପଳା,   ମାରରେ ମାନବଙ୍କ । ୨ ।
ସୁରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗ ଜବାକୁ-   ଶାରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗ ପ୍ରସ୍ରକୁ,
ନାଦେ ଅଲଙ୍କା ଲହା,   ଜଦେ କାଳ ରଙ୍କ । ୩ ।
ଦେଖି ସେ ପଯୂର ଗତି,   ଦାଗନ୍ତ ହୋଇଲେ ଦନ୍ତୀ
ଲଜପାଇ ରାଜହଂସ,   ଚେଞ୍ଚିଲେ ସେ ଭୁବଙ୍କ । ୪ ।
ସୁମଙ୍ଗଳ ପଦ ଏହୁ,   ଯୁଗଳ ଚରଣ ଧ୍ୟାନ୍ତି,
ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ସତେ, ଡେଙ୍କର ଏ ଜୀବଙ୍କ । ୫ ।

(୩୫)

—ଜାନୁ ବର୍ଣ୍ଣନା—

ଅନୁମାନ କଲି ଯେ ବାଳା ଜାନୁ ଯୁଗଳକୁ ।
ଅନୁବ୍ରତେ ଘେର ବାସବ ରହୁଛନ୍ତି
ଡରେ ଯାହା ପ୍ରବଳକୁ । ଘୋଷା ।
କୁଞ୍ଜର ରସାଳ, ଏ ରମ୍ଭା ଯୁଗଳ
ଏଲିଛନ୍ତି ମଙ୍ଗଳକୁ ।
ଖେଳା ଖଞ୍ଜନାକ୍ଷି,ଭେଳାକ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି
କାମ ସିନ୍ଧୁ ଅଥଳକୁ । ୧
କରଭୋରୁ-ଜଣା, ମଧୁବ୍ରାତ ଫେଣା
ରସ କନ୍ଦନାର କୋଳକୁ ।

ନାଭସ୍ତ-ବମ୍ବଏ· ଭନଭ ଭ୍ରମ୍ବଏ
ବୀଣା ଦଣ୍ଡ ଧରନ୍ତୁ । ୨ ।
ଶ୍ରୋଣି-ତୀର୍ଥ-ଶୀଳା, ତରୁଣୀ କୁଶଳା-
ହୃଦ ଭାବ ଶୀତଳନ୍ତୁ ।
ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ, ଏହୁ ଜାନୁରଥ,
ମନମଥ ପ୍ରଚଳନ୍ତୁ । ୩ ।

—*—

(୩୭)

—କଟି ବର୍ଣ୍ଣନା—

ଅହା ସୁନ୍ଦର କଟି,
ତାହା ସୁନ୍ଦରୀ ଯାଏ
ବଳାଇ ଘଣ୍ଟି । ଘୋଷା ।
କି ସୁଧା କୁମ୍ଭକଣ୍ଠ ଉପାଣ ଭଣ୍ଟୀ,
ହର ଡମ୍ବରୁ କାଣି ରାଜେ ଉଲଟି । ୧ ।
ସିଂହ ମଧ୍ୟାରୁ ଅର୍ଦ୍ଧେ ନୃସିଂହ ବାଣ୍ଟି,
ରଚେ ନେଉଛନ୍ତି ବାଳା କଟିକି ହଟି । ୨ ।
କି କାମଦେବ ଦୋଳରଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗଣ;
ହେମ ଅପୈଳା ଛଳ ବଳା କପଟ । ୩ ।
ମୁହୁଁ ଯୌବନେ ଘରୁ ମଝା ଚହଟି,
ଭାଙ୍ଗିଲ ଭାଙ୍ଗିଲ ବୋଲି କଙ୍କିଣୀ ରଟି । ୪ ।
ବୋଲଇ ଜଗନ୍ନାଥ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଭଣ୍ଟୀ,
ମେରୁ ମେଖଳା ବାଳା କୁନ୍ଦନ ପଟି । ୫ ।

(୫୭)

—କୁଚ ବର୍ଣ୍ଣନା—

ଏ ନବ କାମିନୀ କଏ ଘନ କୁଚ ।
ବସନ ଫୁଟି ଦିଶଇ ଉରଜ ଦୂରକୁ ବଡ଼ଜଗା ଉଚ୍ଚ । ୦
କି ଶମ୍ଭୁ ସ୍ୱୟଂଭୁ ହେମଗିରି କୂଳଟା ।
ମୋତିର ହାର   ତହେଁ କି ଧାର,
ଚନ୍ଦ୍ରହାର କଣ୍ଠ ତାଙ୍କ୍ ବରକ୍ତ ଦୂଃଖ ଘଞ୍ଚା ଘଞ୍ଚା ॥ ୧ ॥
ମୋହିନୀ ଦେନ ଏ ସୁଧା କୁମ୍ଭ ଦପଞ୍ଚା ;
କୀଡା ସାରଣୀ   କୁନ୍ଦଧ ବେନ
ବଳି ପରଷି ହୋଇଲା ଏହା ସ୍ୱବରେ ଲଚ୍ଛ ଲଚ୍ଛ । ୨ ।
କିବା କାମଦେବ ଦୋଳ ମଣ୍ଡପ ପଞ୍ଚା ;
କସି କରଭ,   କୁମ୍ଭ ଦ୍ୱିରଦ,
ଓଲଟି ରହିଛନ୍ତି ଧଂସା ବାଜି ନହୋ ନଚ୍ଛ ନଚ୍ଛ । ୩ ।
ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ମୋହନ ମନକୁଚ୍ଛ ।
ପଙ୍କଜ କଢ଼ି,   ଯୋଡ଼ିଏ ବଢ଼ି
କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ ଅହା ସୁନ୍ଦରୀ ଛାଣି ବଞ୍ଚା ବଞ୍ଚା । ୪ ।

(୫୮)

—ଶ୍ରୀପାଦ ଅଳଙ୍କାର ବର୍ଣ୍ଣନା—

ଶ୍ରୀହାଁ ଏ ବାଳା ଗଳା ଶ୍ରୀଟସଙ୍କ ଲେ ।
ନାହାନ୍ତି କେହି ଏହା ମାପ ସବୁକ ଲେ । ଘୋଷା ।
ତରଙ୍ଗେ ଗଙ୍ଗ ମୋତି,   ଚୁଲିଚ୍ଛି ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର

ହୀର ପଦକ ଝୁରି କାପ ସରକ ଲେ ।
କମ୍ବୁ କଣ୍ଠୀ ଶମ୍ବୁ ରେଖା ଅମ୍ବୁ ଝରକ ଲେ । ୧ ।
ଘେନ ସୁନାଗତ୍ର, ପୂନା ପଞ୍ଚନରକ
ହେନ ପିକ ବାଣୀ ଭ୍ରଷ୍ଟି ରମଣୀ ମଣି
ନାଅର କଣି ବରେ ଅପସଙ୍କ ଲେ । ୨ ।
କଣ୍ଠ ମଣ୍ଡନା ଜଲ୍ଲଣ୍ଣା ସ୍ବର ଧରନ୍ତ;
ବହ୍ଲାଇ କର ପଢ଼ାଏ ଶୁକ ଶାଙ୍କ;
ଜଙ୍ଘାରୁ ଶୁଣ୍ଣ ସ୍ବର, ସ୍ବର୍ଗରୁ ଗୁଣ୍ଣ ହାର,
ଝୁଣ୍ଟକ ପଡ଼େ ହୀରା ଥାପ ସରକ ଲେ । ୩ ।
କ ସୁଗ୍ରୀବା ଗ୍ରୀବା ମୁକୁର ମାଧୁରୀକ;
ଫୁଟିଦଶେ ପାନବୋଳ ଗଳେ ପୂରକ,
ଜଗନ୍ନାଥ କହଇ, ବୀଣା ଘୋଷୀର ପାଇ,
ତେଜିବ ଡିଣା କଣା ପାପ ପରଙ୍କ ଲେ । ୪

—*—

(୩୯)

—ବାହୁ ବର୍ଣ୍ଣନା—

ସୂନ୍ଦର ବାହୁ;

କ ହୁନ୍ଦର କନ୍ଦ ବହୁ ନିର୍ମାଣିଛୁ ବାହୁଁରେ । ଘୋଷା ।
କ କୁନ୍ଦ କନକ ସ୍ତମ୍ଭ, କୁନ୍ଦେ ହୋଇ ପରହମ୍ଭ
ଅଜାନୁ ଲମ୍ବିତ ଜାନୁ ରତ୍ନସାନୁ ଗୃହୁଁରେ । ୧ ।
କଳିତ ମୃଣାଳ ଲତା ଜୃମ୍ଭାଳ ସେ ହୋଇ ମତା;
ଭୁଜ ଭୁଜଙ୍ଗମ ପ୍ରେମ ଫାଶ ଖୋଜୁ ଥାଉରେ । ୨ ।

କୁଚ ଗିରି ମୂଳଁ ଅସି   କଅବା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଦ୍ରି ଖସି
ବାଜୁବନ୍ଧେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ କବା ପଡ଼ୁ ନାହୁଁରେ । ୩ ।
ଭାମଦୋଣା ପ୍ରମ୍ଭ ହର,   ଭାମ ନେତ୍ରୀ ଦମ୍ଭ ହର
ମୋ କଳ ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ହରିଙ୍କ ହୁଲିଭରେ । ୪ ।
କଙ୍କଣ ଝଙ୍କାର ଧ୍ୱଂସା,   ବାଜେ ଶଙ୍ଖେ ରସାଳସା
ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ଏକ ରାଙ୍କୁ ସୁବାହୁରେ । ୫ ।

(୪୦)

—ଦନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା—

କୁନ୍ଦ ଦନ୍ତୀକ,
କି ଏ କୁନ୍ଦଦଳ ଦନ୍ତ ପଙ୍କ୍ତିକା ।
ସ୍ୱାର ଶାଣେ ଶାଣୀ ରସାଣେ ରସାଣି
ଶାଣ୍ଡେ ଅଛୁ ବଡ଼ କଡ଼କା । ଘୋଷା ।
ପରମେଷ୍ଠି ସୃଷ୍ଟି ନିନ୍ଦା ଖଣ୍ଡ କବା
ଏକାନ୍ତରେ ଦବା ରାଶିକା ।
କୋଟି କୋଟି ଅବୁ ଗୋଟି ଗୋଟି ବଦ
ଗଢ଼ିଛୁ ଜଗଢ ଗଢ଼ିକା । ୧ ।
ସୁଧା ସିନ୍ଧୁ ଚନ୍ଦ୍ର ବିନ୍ଦୁ ଏ ଦଶନ
ପଦ୍ମନାଭ ପ୍ରଭାବଢିକା
ଅଢ଼ ଜୋଡ଼ ମୋଢ଼ ଜଳେ ବୁଝ ନାଭି
ବସି ହେଲା ରଢ଼ ରଢ଼ିକା । ୨ ।

ନ୍ୟସି ଲୁଟିବାରୁ ଦଣି ଯାଏ ଦୂରୁଁ
କରକ ବୀଜ ସଂଘତଙ୍କ ।
କୁନ୍ଦ କଳି କୁଞ୍ଜେ ସମ ନୋହୁ ଲକେ
ଫୁଟି ଝଟେ ରାଙ୍କ ରାଡଙ୍କ । ୩ ।
ଧୀର ଦନ୍ତ ହୀର କଟେ କଷି ପର-
ଷର ବଣ୍ଟା ଶବ ସଣ୍ଟାଙ୍କ ।
ଜଗନ୍ନାଥ କହେ ଦ୍ୱୀଜ ଚନ୍ଦ୍ର କାଏ
ଧାଏ ଖଗ ପଡ଼ ପଡ଼କି ।

—*—

(୪୧)

—ନାସା ବର୍ଣ୍ଣନା—

କିସୁନ୍ଦର ନାସାଟେକରେ ସଙ୍ଗାତ
କିସୁନ୍ଦର ନାସାଟେକ,
ତିଳକେ ତିଳଟେକ ବଶ କରୁଅଛି
ରମଣୀ ଛବି ଛଟକ । ୦ ।
ଦଣ୍ଡିଗୁଣା ମଣ୍ଡି ହୋଇଛି ନିଦଣ୍ଡି
କାମୀକାମର ଉଦ୍ଭାଟକ,
ଗରୁଡ଼ କାଣ୍ଡ ଅରୁଢ଼ ହୋଇ ନଥ
ଚନ୍ଦ୍ରମାର ସମ୍ଭ୍ରାଟକ
କସ୍ତୁରୀ କଳିକା ବନ୍ଧୁ ଇନ୍ଦୁରେଖା
ମାଭ ବରଛିଛି କଣ୍ଟକ,
ତିଳଫୁଲେ ନୀଳ ଭୃଙ୍ଗ ମଟେଖଳା
ନାସା ନୀଳମଣି ଘଟକ

କି ମାଦକ ଜାଣେ ସୁଗନ୍ଧ ଅଘ୍ରାଣେ
କରନ୍ତୁ ମାତ୍ତୁ ଅଟଇ
ଝୁଲର ମୋହକ ଭ୍ରମର ନାଅର
ଫୁଲର ପୂର୍ତ୍ତା ନଟଇ । ୩ ।
ଶୋଭା ସିନ୍ଦୁର ରୁ ପ୍ରଭା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ-ସେତୁ
ଜଗତ-ପ୍ରାଣି କଟଇ ।
ଜଗନ୍ନାଥ କହେ କିଂଶୁକ କଳିଏ
ଶୁଭ ଚଂଚୁ ବହଟଇ । ୪ ।

(୪୨)

—ନେତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନା—

କାରଙ୍ଗେ ବୃନ୍ଧାଁଳ ।

ଅପାଙ୍ଗ-ନୟନେ ମୋର ମନକୁ ଏ ମୋହିଲା । ଘୋଷା ।
କିବା ଏ ନେତ୍ର-କୁରଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ-ଭଙ୍ଗ ହୋଇଲା;
କାମକାଣ୍ଡେ ଫାଶ ଧାରି ଚମକି କି ଚାହିଲା । ୧ ।
ଏମନମୋହନ-କରି ଶତ୍ତ-ଗୌର ଧଇଲା;
ତରଙ୍ଗରେ ତରଳାକ୍ଷୀ ହୃଦ ତରଳାଇଲା । ୨
ଶ୍ରବଣ ଶଶାଙ୍କା-ଛାଇ ଉଦ୍ଧି ପଶି ଜଇଁଲା;
ମୀନ ରାଜିବକୁ ନେଇ ଜଳରେ ବୁଡ଼ାଇଲା । ୩ ।
ଅଞ୍ଜନ ସୂତରେ ବାନ୍ଧି ଖଞ୍ଜନ ଖେଳାଇଲା;
ଅବଳା ଦେଖାଇ ଏ କଟାକ୍ଷ କଟାସ୍ତ୍ର ମାଇଲା । ୪ ।
ସ୍ତମ୍ଭନ, ମୋହନ, ବଶ୍ୟ, ଉଚ୍ଚାଟନ ପାଇଲା;
ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ଏହ ପ୍ରେମାଞ୍ଜନୀ ଅଜ୍ଞା । ୫ ।

(୪୩)

—କର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣନା—

କ ମୋହନ ଏ କର୍ଣ୍ଣ ମଲ୍ଲୀକଳି ।

ଅନାଇ ବରଜେ ମୁଁ ମଲଛି ପଡ଼ି ପଡ଼ି । ଘୋଷା ।

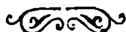
ବଶ ମୋହନା ଅଟନ୍ତି, ଦର୍ପକ ଦର୍ପଣ ପାନ୍ତି,
ଭାମ ପ୍ରେମଫାଶୀ କଏ ଅସେ ବଳି ବଳି । ୧ ।

ପାଟଳି କୁସୁମ ପ୍ରଭା, ଜିଣେଏ ଶ୍ରବଣ ଶୋଭା,
ତାଟଙ୍କ ସ୍ଫଟିକ ନାଟରେ ଘଡ଼ ଘଡ଼ି । ୨ ।

ବଭ୍ରମ ଚକ୍ର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ, କାନ ବୁଡ଼ା ମନୋହାରୀ;
କୁଣ୍ଡଳ ମଣ୍ଡିତ ଗଣ୍ଡ ଯୁଗ ଜଉ ଜଡ଼ି । ୩ ।

ଏକର୍ଣ୍ଣ କି ଦାନୀ କର୍ଣ୍ଣ, ନକରେ ରତନ ଦାନ;
ବାନ୍ଧୁ କାଭ ହାୟ ପ୍ରତି-ଗ୍ରାହୀ ଧାଇଁ ଧାଇଁ । ୪ ।

ଜଗନ୍ନାଥ କହେ କର୍ଣ୍ଣ- ଧାର କର ସଧାରଣ;
ଏ ଭବ ସିନ୍ଧୁ ନ ତର ଅସେ ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି । ୫ ।

(୪୪)

—ଭ୍ରୂଲତା ବର୍ଣ୍ଣନା—

ହାଟକ ଶୁଭ୍ରାଙ୍ଗୀ, ସ୍ଫଟିକ ଅଙ୍ଗୀ,

ସ୍ଫଟିକରେ କଟକରେ ନମ୍ର ଭ୍ରୂ ଭଙ୍ଗୀ । ଘୋଷା ।

ଏଭ୍ରୂଲତା ମୃଦୁଲତା, ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେଖା ହନ୍ତରେଖା
କନ୍ଦର୍ପକ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଜଟେଦ ପ୍ରାଣୀ ସଙ୍ଗୀ । ୧ ।

ବାଣୀ ପଦ୍ମ ତୋଳା ବାର, ଭର୍ଣ୍ଣ ବକରୁ ବାହାର,

ଶଳସନ୍ତ ଶଳେଶପ୍ତ ଏ ଜାଲ ଭୁଜଙ୍ଗୀ । ୨ ।
ଭ ଢେଉ ମଭର ଏତ୍ତ,   କୃଷ୍ଣାର୍ଜ୍ଜୁନ ସଖା ଦୁଇ
ମୀଳକଣ୍ଠ ଚୂଳ ଗୃହୁ ଚନ୍ଦ୍ରିକା ଶଭ୍ରାଙ୍ଗୀ । ୩ ।
ଭାଲଚନ୍ଦ ନେଶ ଦ୍ୱନ୍ଦ,   ସୀମା ବାଇ ଜାଲା ବନ୍ଦି,
ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ଭାମ ଚଟାସ୍ତ ଭୁଜଙ୍ଗୀ । ୪ ।

(୪୫)

—କେଶ ବର୍ଣ୍ଣନା—

ହେବନାହିଁ ନେବନାହିଁ

୧ ହେ ବନଦ ବନଜାକ୍ଷୀ କେଶ ଶୋଭାକୁ ।
ଥିବ ନାହିଁ ଥିବନାହିଁ ନିଲ୍ଲବନେ ଉପମା ଅଉ ଦେବାକୁ
। ଏ କଣୋଭ୍ର ।

୨ କେଶ ଶେଷ ମେଘ ଧର ।
ପୁ ବା ମୁକ୍ତି କବା ପ୍ରଜନ୍ମ କରଚ ବଜଷି ଫବଣ୍ଡି ବାର । ୧
ବଜ ଉର୍ଜିଭଅ, ଚନ୍ଦଭର୍ଜିଭଅ ଶଜଧନୁ ଉଦ୍ୟଅଭେ
ମଞ୍ଜୁର ବଧୂ ନୀମଜ୍ଜନ କାଞ୍ଚଣୀ ଅବତଂସ ବନ୍ଧ୍ୟମାରେ
। ସେ ଚତୁସ୍ତ ।

ଚାର ଗୃଢଜର ଉଦ୍ଧାସୀ ।
ସ୍ନାନ ଶୃଙ୍ଖଧାର, ପଉ ବସ୍ତୁଜଗ
ଚେଜା-ତୃଣ ଚଳ ଭ୍ରସି । ୨ ।
ଅନୁମାନେ ଉକ, ବଳମ୍ବ ଗଣ୍ଡକ ପ୍ରଲମ୍ବିଭ କୃଷ୍ଣ ଗୁମସ୍ତ ।
ପୂଥ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ ପଥ ପାଉନାହିଁ

ପଛକୁ ପୁଚ୍ଛକୁ ଉଭାର ସେ କାଳହି ଉର୍ଣ୍ଣାଞ୍ଚଳ ଅସେବାହୁ
ବରହୁ କରଲେ ଟସ,
ପୁଚ୍ଛ ଗୁଳ ଅପେ କାଳକା କାଳକୁ ଗୃହଁ । ୩ ।
ପୂର୍ବାପର ହୋଇ କୃଷ୍ଣ ଶୁକ୍ଳ ଦୁଇ ପକ୍ଷ ଲକ୍ଷ୍ୟମାନ ହୋଇଲା
ଅରେ ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ ପଚ୍ଛେ ଅମାବାସ୍ୟା ।
ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ ରହିଲା । ସେ ଯାମିନୀ ।
କାମିନୀ କଳା ଚନ୍ଦ୍ରହିଁ ।
ବୋଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ମୁକ୍ତ କେଶୀ ଏତ
ମର୍ଦ୍ଦିତ ମଣି ଗୁପକ ସେ । ୪ ।

(୫୬)

—ରାଧାଙ୍କର ପଞ୍ଚବଧମାନର ଲକ୍ଷଣ—

(ଅଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ)

କୃଷ୍ଣବହାସ୍ରି ହେ କରୁଣା ନିଧି,
ଶୁଣିମ ରାଧା ମାନ ପଞ୍ଚବଧି ।
ତୁମ୍ଭ ସଙ୍କେତେ ବସମ ସଂକଟେ,
ପଡଣା ପର୍ଣ୍ଣ ଭବର ଭଛାଟେ,
ଗନ୍ଧେ କର ଦେଇ ।
ବସିଲୁ ପ୍ରଥମ ମାନ ବହେ । ୧ ।
ଦୂତୀ ବାଣୀ ଶୁଣି କାମମୋହନ,
କେହ୍ନେ ଘୋଷନ ନଜାଣେ ମାନ ।
ଏହେ ତୁସ ନାହୁ କୀଭା ଦେଖୁଥିଲ,

କୁରାଙ୍ଗଙ୍କୁ ଭା ନନ୍ତୁ ବାହାଉଛ ।
ହୋଇ ଅଚମ୍ବିତ ।
ସେଦନ ଗନ୍ତେ ଦେଉଥିଲ ହସ୍ତ । ୨ ।

ଅବୋଧ ବାମା ସେ ସ୍ୱକକୁମାରୀ,
ବୋଧିଲେ ବୋଧ ନମାନେ ତାହାର,
ସ୍ୱାଧୀନ ଭର୍ତ୍ତୃକା ବିଯୋଗୀ ହୋଇ,
ପଣ୍ଡିତା ନାୟିକା ଭାବେ ବାଦର,
ପଦ୍ମ ନେତ୍ରୁ ନୀର ।
ଦ୍ୱିତୀୟ ମାନେ ବହେ ଅଶ୍ରୁଧାର । ୩ ।

ଅନବରତାୟ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦାୟୀ,
ଅଶୋକ ନାମ୍ନ ସେ ଆନନ୍ଦମୟୀ,
ବାସକ ଶଯ୍ୟାକର ଦନେ ଅବଳା,
ଗୋପ ହୋଇ ଗୀତ ବୋଲୁଥିଲ,
ହୋଇ ପ୍ରେମବିହ୍ୱଳ ।
ସେଦନ ବହୁଥିଲ ଅଶ୍ରୁଜଳ । ୪ ।

ଅପୂର୍ବ ଦେଖିଲ ତାପୂର୍ବ ସ୍ୱପ୍ନ,
କଣ୍ଠେ ହରେ ନାହିଁ ଦବାରାତ,
କହିଲ କହେ ବହନା ସେକଥା,
କଳହାନ୍ତରିତା ପ୍ରାୟେ ବନିତା,
ହୋଇ ଉଦାସିନୀ ।
ତୃତୀୟ ମାନେ କହେ ନାନା ବାଣୀ । ୫ ।

ପ୍ରମଦା ପ୍ରେମେନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରମୋଦେ,
ନାହିଁ ନକରଇ ଦସ୍ତାର୍ଦ୍ଧ ହ୍ରଦେ,
ବାନ୍ଧବୀ କ ଦନେ ମାଧବୀ କୁଞ୍ଜେ,
କୋକିଳେଧର ବଳେ ଶୁଅଇ ଶେପେ
ମାତଙ୍ଗେ ସୁରତ ।
ସେଦନ ନାଁ ନାଁ କହୁଛ ସୁମତ ।୬।
ଅଶନ ବସନ ବେଶ ଭୂଷଣ,
ତେଜ ସଜୀବ ମୃଗୀ ଅନୁକ୍ଷଣ,
କୁଚ କନ୍ଦିରେ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ଦେଇ,
ବସି ବଷାଦେ ଅଭିଷାଶ୍ୱ ହୋଇ,
କରଜରେ ମହୀ ।
ଚତୁର୍ଥ ମାନେ ଅବନୀ ଚିରଇ ।୭।
ମୋରୂପ ଚିନ୍ତାଏଟେ ଲେଖି ବାଳା,
ଚମ୍ପୂଦେହଁ ମୁଖେ ଲଗିଲ କଳା,
କନିଷ୍ଠ ଅଙ୍ଗୁଳି କରଜ ମୂଳେ,
ମହୀକ ଚରେ କାଳି ଘରଷଣେ,
ମୋହ ଜାଣିବାର ।
ସେଦନ ନଖେ ଲେଖିଅଛୁ ଗାର ।୮।
ପ୍ରୋଷିତ ଭର୍ତ୍ତୃକା ନିକୁଞ୍ଜ ବାସେ,
ଭୃମ୍ଭ ଗଢପଥ ଗୃହିଁ ନାସଣେ,
ବଚନ ବଚ୍ଛେଦ ଉତ୍କଣ୍ଠା ହୋଇ,
ବରସ ବଦନେ ଶିଶ୍ୱାସ ଦେହି,

ବସିଛନ୍ତି ମଉନେ ।
ପିଠି ଅଣ ଦେଇ ପଞ୍ଚମ ମାନେ । ୯ ।
ବଦ୍ରଲଦ୍ଧା ପ୍ରେମେ ଅଛନ୍ତି ମନାଇ,
ସମ୍ମୁଖ ବନ୍ଧୁ ଅଣିହେବ ନାହିଁ,
ଧନେ ଏକା ନଖପଠ ଅନାଇ,
ଦେଖୁଥିଲି କରେ ସେନା ଫେଇ,
ମୋ ଚିବା ସମୟେ ।
ସେଦନ ପିଠେ ଦେଇଅଛନ୍ତି ପ୍ରିୟେ । ୧୦ ।
ମାନିନୀ ମାନେ ମାନଭର ହୋଇ,
ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳେ କର ଦେଇ କାନ୍ଦଇ,
ଅଶ୍ରୁଜଳେ ଧୌତ ହୋଇ ଅଞ୍ଜନ,
ପ୍ରବୋଧିଲେ କହେ ନା-ନା ବଚନ,
ଜଗନ୍ନାଥ କହି ।
ପିଠିଦେଇ ନଖେ ଝରଇ ମହୀ । ୧୧ ।

(୪୭)

(ମାଥୁର)

କାଲିଯିବେ ବଂଶୀଧାରୀ,　　ବୃନ୍ଦାବନ ଶୂନ୍ୟ କରି ।
ତାହାଲାଗି ଏସୁବେଶ ହେଉ ଗୋ ରାଧା କିଶୋରୀ । ଘୋ ।
ଯାସ୍ନେହେ ଗୁଞ୍ଜୁଛ ହାର,　　ତାହାକୁ ନେବ ଅକ୍ରୂର,
ଅହା କରିବାକୁ ତୋର ସାହା କେହିନାହିଁ ପ୍ୟାରୀ । ୧ ।

ବରଷଣେ ମାଇ ରାଧା, ନୀଳବସ୍ତ୍ର ଲଂଠ ଗ୍ରନ୍ଥା,
ଦେଖ ଡାକ୍ତର ବ୍ୟଥା ବ୍ୟଥା ମୋହନ ମୁରଲୀ ଧର । ୨ ।
ଭାମ ସିଙ୍ଗ ଲଗି ଉଛ, ଶ୍ୟାମନାର ଥିଲ୍ଣି କର,
ରାମ ଛାଇ ଗିରିଧାରୀ ବୁଡାଇଲେ ବ୍ରଜନାରୀ । ୩ ।
ଅଥ ଏତେବେ ଯମୁନାରେ, ଜ୍ୟୋସ୍ତଦେଶ ଉଆଁନାମରେ,
ଭକ୍ତିଷ ଜଗନ୍ନାଥ ଏତେ ଦାନ୍ତୁଣି ଲୁଷ୍ଟବନ୍ଧାନ୍ତ । ୪ ।

(୬)

(କାଳୀଙ୍କ ସ୍ତବ)

କଂ କାଂ କୃଂ କାଳିକା କପାଳ ମାଳିକା ।
ଖଂ ଖାଂ ଖୃଂ ଖଡ୍ଗ ଖର ଖପର ଦଣ୍ଡିଣୀ । ୧ ।
ଗଂ ଗାଂ ଗୃଂ ଗଗନ ଗମନା ବନ ଦୁର୍ଗା ।
ଘଂ ଘାଂ ଘୃଂ ଘଣ୍ଟା ଘୋର ଘର୍ଘର ଘନର୍ଘା । ୨ ।
ଙଁ ଙଁ ଙଁ ଙଁଘୋର ଲୁମା ଜନୁତା ଭଲଗ୍ନା ।
ଚଂ ଚାଂ ଚୃଂ ଚୈତନ୍ୟ ଚାରୁତ ରଣମଗ୍ନା । ୩ ।

ଚଂ ଚଂ ଚଂ ଚଞ୍ଚଳା ଚମକ ଚିକ୍ରଣ ଚାରୁ ।

ଛଂ ଛଂ ଛଂ ଛଦ୍ମ ଛେଦ ଷଡ଼ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଇଚ୍ଛା । ୦ ।

ଜଂ ଜଂ ଜଂ ଜଗନ୍ନାଥ ଜମ୍ବୁ ଯଜ୍ଞ ଧ୍ୱଜା ।

ଝଂ ଝଂ ଝଂ ଝମକ ଝୁଣ୍ଟିଆ ରଣ ଝଞ୍ଜା । ୫ ।

ଞଂ ଞଂ ଞଂ ଞତ୍ୟ ଞାଣାରର ଞିଁମୁଲିଣୀ ।

ଟୂଂ ଟୂଂ ଟୂଂ ଟୂପୂର ଟାନ୍ତର ଟୂପେପୂଣୀ । ୬ ।।

ଠଂ ଠଂ ଠଂ ଠଙ୍କାର ଠକିତ ମଦୋଲ୍ଲଠା ।

ଡଂ ଡଂ ଡଂ ଡ ଗନ୍ନାଥ ନମେ ଭକ୍ତ-ପ୍ରେଷ୍ଠା । ୭

PRINTER

L. K. Mahapatra.

GOPINATH PRESS

BHADRAK

First Edition---1933.

ଉତ୍କଳ

ଗୋପୀନାଥ ପ୍ରେସର

ପୁସ୍ତକାବଳୀ ।

ଜୀବନ ସଙ୍ଗୀତ	ଟ ୦ ୷
ଦୁନ୍ଦୁଭି (ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ)	ଟ ୦ ୶
ସଙ୍ଗୀତ ରତ୍ନଗୁଚ୍ଛ	ଟ ୦ [illegible]
ସଙ୍ଗୀତ ମୁକ୍ତାମୂଳ	ଟ ୦ [illegible]
ସ୍ୱରାଜ ସଙ୍ଗୀତ	ଟ ୦ ୵
ଶରତ ଗୀତ	ଟ ୦ [illegible]
ବସନ୍ତ କୁସୁମ (ସଙ୍ଗୀତ)	ଟ ୦ ୵
ସଙ୍ଗୀତ ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଧା	ଟ ୦ [illegible]
ଧର୍ମ ସଙ୍ଗୀତ	ଟ ୦ ୵
ଭଦ୍ରକାଳି ଜଣାଣ	ଟ ୦ ୵
ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ପୁରାଣ	ଟ ୦ ୵

